
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

TISZACSÉCSE Község Önkormányzata

2013-2018

Tiszacsécse, 2013. június

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	5
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	20
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	24
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	26
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	29
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	31
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	32
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	34
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	35
3. Megvalósítás.....	Error! Bookmark not defined.
A megvalósítás előkészítése	Error! Bookmark not defined.
A megvalósítás folyamata.....	Error! Bookmark not defined.
Monitoring és visszacsatolás	Error! Bookmark not defined.
Nyilvánosság	Error! Bookmark not defined.
Érvényesülés, módosítás.....	Error! Bookmark not defined.
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Error! Bookmark not defined.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tiszacsécse község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

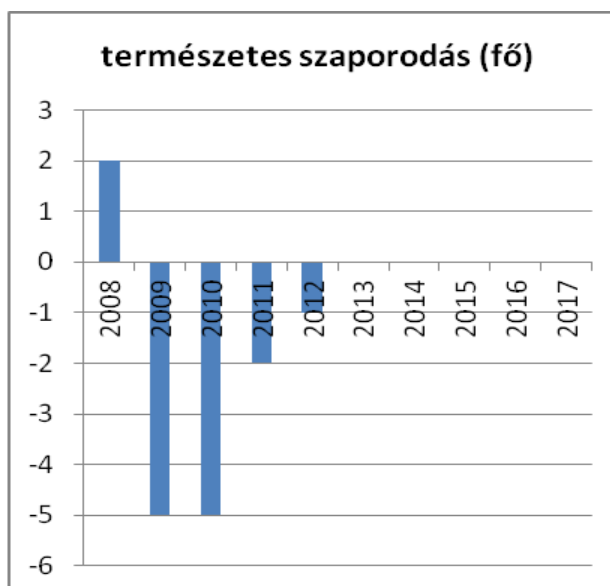
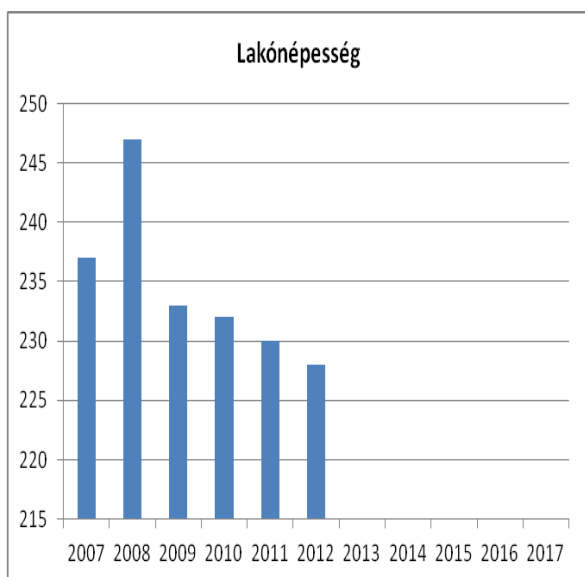
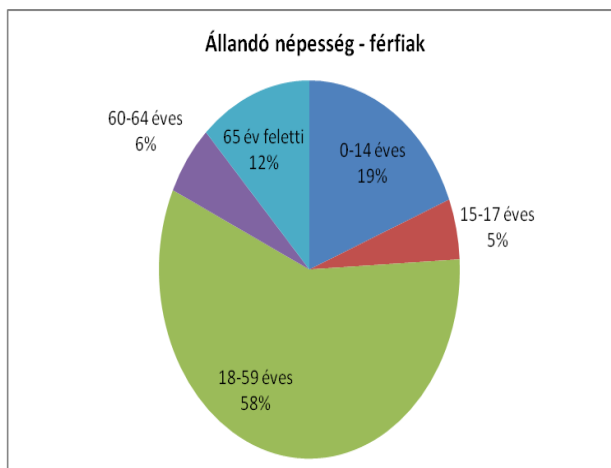
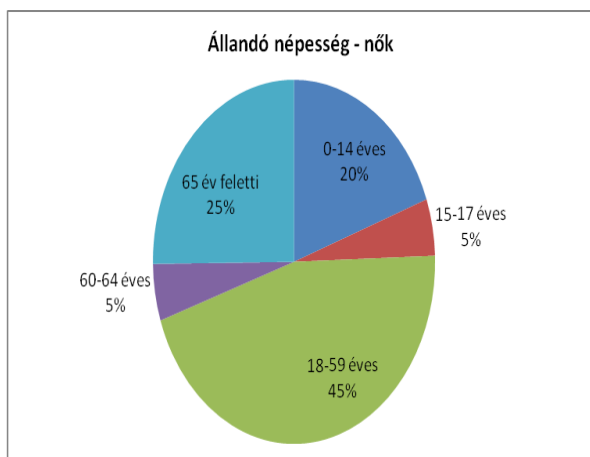
Tiszacsécse község Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Magyar-Ukrán határ mentén helyezkedik el, ahol az országhatárt a Tisza folyó jelenti. A Szatmári-Tiszaháton a csöndes, faragott tornácos házakkal teli településen kanyargózik tovább az út. Ma az 524 hektáros község soros elrendezésű szalagtelkein 108 lakásban 260-an élnek; megélhetési forrást a mezőgazdaság jelent számunkra. A falu jellegzetes terménye a „nemtudom szilva” és a dió. A szatmári Tiszaháton fekvő Csécse falu nevét a cégényi monostor határjárása alkalmával az 1181-ben kiadott oklevél nem említi. Maksai Ferenc szerint a települést a XIII. század végén a Kölcssey család alapította. Az biztos, hogy nevének első említésekor, 1315-ben, majd 1344-ben a Kölcssey család birtoka volt. 1344-ben a hűtlenségbe esett Szentemágócs nembeli kölcssei Máté fia Dénes fiainak I. Károly király e birtokot is visszaadta. A XV. század folyamán több Szatmár megyei nemes család királyi adománylevél által bírta a községet (1484-ben a Komoróczi, 1496-ban az Újhelyi család). 1518-ban a Kölcssey részt Werbőczy István kapta meg, de elcserélte Perényi Istvánnal. 1520-tól átmenetileg Báthory András is bírta, de 1571-től, majd 1642-től ismét a Kölcsseyek voltak a földesurai. Szirmai István szerint XIX. század elején a Kende, a gr. Barkóczy és a gr. Horváth családé volt. A faluban ekkor 32 ház állott. A község nevére nem ismerünk megfelelő magyarázatot. Minden bizonnyal itt is pusztá személynév vált településnévvé, az esetleges erre vonatkozó adatokat azonban nem lehet különválasztani a Cseke név adataitól, mert íráskéjük megegyezik.

A falu csak a XVII. század óta áll jelenlegi helyén: a Milotához közel fekvő régi falut abban a században a Tisza elpusztította, s lakói akkor települtek át a mai falu helyére. A faluszerkezet középkori eredetű településtípust őrzött meg: lakóházai a Tisza kanyarulatát követő egyetlen utca mellé települtek, s az utca közepe táján, orsószerű kiszélesedésben áll a templom és a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

harangtorony, amiket legyezőszerűen vesznek körbe a lakóházak.(ez az úgynevezett orsó faluközpont még jó néhány Felső-Tisza-vidéki településnél ma is tisztán megfigyelhető.

A népességmozgás tekintetében megállapítható, hogy a településről 2008-2012 év között 30 fő költözött el és 23 fő költözött be. Tiszacsécse község lakosságszáma 2008-2012 év között csökkenő tendenciát mutat. A lakosságcsökkenés oka a település előregedése, a születések számának csökkenése és az elvándorlás.

A település megközelíthető közúton: a 4-es úton Debrecenig, onnan tovább a 471-esen Győrtelekig, innen északkeleti irányban a 491-es úton Tiszabecsig, onnan nyugatra 3,5 km. A községet vasúton megközelíteni nem lehet, vasútállomása nincs. A térségből tömegközlekedéssel (buszjárat) könnyen elérhető a legközelebbi város Fehérgyarmat közlekedési hálózata. A belterületi úthálózat zömében burkolt. A településen villany-, és vízvezeték hálózattal az ellátottsági szint 100%-os. Vezetékes gáz is bevezetésre került az utcák 93%-ban. A közvilágítás korszerű. A lámpatestek sűrűsége megfelel a közbiztonságnak.

Értékeink:

Tizacsécse települést Móricz Zsigmond tette híressé, amelyről 1942-ben így írt: “ Csécse ott fenn a Tiszaháton, a szőke Tisza partján a hatvankét házból álló kis falu, amely úgy körül van véve gyümölcsössel, szilvásokkal, hogy ha az ember szekérrel közeledik felé, semmit sem lát belőle távolról, csak a gyümölcserdőt, és annak a közepén a pompás fatornyot, hegyiben egy kopja gombbal...”. Már nincs ilyen buja gyümölcserdeje, nagyobb is lett, de nem vesztette el a hasonlíthatatlan báját az egy főutcás, orsós alaprajzú községünk. Féltve őrizzük nagy szülöttünk emlékét, méltó utódaik szeretnék maradni. Megőrizni a települést amilyennek Ő látta, amit számára Csécse jelentett: „ tündérsziget.... nagy tágasságot, a színes és csillogó végtelent jelenti, a tavaszi napfényt és a tág tündőt”.

Móricz Zsigmond rég elfeledett zsoltárait hallhatják és olvashatják a látogatók a Móricz emlékparkban, amelyet az író halálának 70. évfordulója alkalmából avattak fel 2012. szeptember 10-én a településen. A parkban felállított fatáblákon a mintegy nyolcvan, Móricz által átköltött zsoltárból tizenöt olvasható, amelyek az oszlopokra szerelt régi hangtölcséreken keresztül hallhatóvá is válnak a közönség számára. A parkban tett séta végén a Szeretethimnusz hallható Szabó Gyula előadásában, majd Törőcsik Mari olvassa fel Móricz Zsigmond Árvácska című művének sorait. A padokkal és sétányokkal tarkított, ingyenesen látogatható parkot csaknem 47 millió forintos pályázati forrás segítségével építtette meg a helyi református gyülekezet, illetve az egyházkerület.

A református templom és a fa harangtorony a Móricz emlékházzal átellenben áll. A szakirodalom szerint a templom keleti, íves záródású végétől alig több mint egy méterre 1822-ben, a harangtoronyok építésének már leszálló ágában épült a négyzet alaprajzi fatorony, bár a kutatók feltételezik, hogy ez korábban készülhetett. Erre utalhat az a tény, hogy a toronyban lévő egyik harangot a helybéliek öntették 1771-ben, s nincs adat más, korábban létezett harangtoronyról. A már említett 1808-as összeírás is megemlíti egy fatornyot, az 1822-es adat viszont csak a templomépítésre vonatkozik. A partiumi típusba sorolható torony alsó szintje kb. 5,8 x 5,8 m alapterületű, törzsének alaprajzi mérete 3,2 x 3,2 m, galériájának konzolos kiülése 30 cm. A négy fiatornyos sisak alul négyzetes, feljebb nyolcszögű, karcsú arányú. A torony teljes magassága mintegy 24 m, ebből a sisak 13 m. Galériája és sisakja a templomtető gerince fölé magasodik, így

az együttes uralkodó tömege a harangtorony. A harangtorony és a fióktornyok csúcsát vaslemezből készült, zászlós csillagos csúcs díszkoronázza.

Küldetésünk:

Az esélyegyenlőség iránti igény, valamint annak elősegítése annak a ténynek a felismerésén alapul, miszerint a különböző társadalmi csoportok, és azok tagjai vagyoni, családi, gazdasági helyzetük szerint jelentősen különböznek egymástól, és ez a különbség kihat mindennapjaikra. Aki hátrányosabb helyzetben van, annak kisebb az esélye a továbbtanulásra, a szakképzettség elérésére, a munkához jutásra, a magasabb fizetésre, a magasabb társadalmi státusz és presztízs elérésére. A hátrányos helyzetű csoportnak az említettek eléréséhez szükséges képességeik, adottságaik adottak, ám lehetőségük, esélyük alig, vagy számottevően kevesebb van. Az esélyegyenlőség biztosítása mind állami, mind helyi önkormányzati szinten kiemelt feladat. Tiszacsécse község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a köz-szolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját.

Célok

Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez szükséges esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze a települést az adott területen, és megállapítsa, hogy a településen élő hátrányos helyzetű lakosság a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkezik és ezek alapján az adott település milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal, küzd. Az intézkedési terv a településen állandóan, vagy hosszabb ideig élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének nyomon követését, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását, szolgáló intézkedéseket tartalmaz, különösen:

- az oktatás és a képzés területén jelentkező problémák megszüntetésére,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció kiküszöbölésére,
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Tiszacsécse olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tiszacsécse település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tiszacsécse község Önkormányzatának Képviselőtestülete döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok

ellátásán túl a település nem önkormányzati fenntartású intézményeivel, társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházaival, önszerveződéseivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

2011-ben a Képviselő-testület elfogadta a 8/2011. (IV.27.) számú, pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátások, valamint a szociális szolgáltatások helyi szabályairól szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy közösségünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A település önkormányzata a mélyszegénységben élő családok segítése érdekében szociális rendeletében és a családok támogatásáról szóló rendeletének megalkotásával kíván segítséget nyújtani. Az egyes szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 8/2011. (IV. 27.) rendelete szabályozza a különféle támogatási formákat, így a méltányossági ápolási díj megállapítását, méltányossági közgyógyellátási igazolvány megállapítását, átmeneti segély biztosítását, továbbá a szociális étkeztetés szabályozását és biztosítását a rászorult, időskorú lakosság részére. A rendelet külön kitért a családok támogatására. Az időskorú lakosság házi jelzőrendszeres szolgáltatásának biztosítása érdekében Fehérgyarmat Városához kapcsolódóan társulási megállapodás kötése történt az önkormányzatnak.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Fontos megemlíteni azokat a koncepciókat, programokat és terveket, melyek jóllehet egy- egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez. A teljesség igénye nélkül:

-Településrendezési terv Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

-Költségvetési koncepció– az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

- Valamint a képviselőtestület rendeletei

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tiszacsécse község a fehérgyarmati Kistérséghez, és a fehérgyarmati Járáshoz tartozik. A fehérgyarmati Kistérség által fenntartott többcélú kistérségi társulás szolgáltatások működtetésének előnye a gazdaságosság és az, hogy olyan szolgáltatásokhoz hozzájutnak a kistelepülések is, amelyeket az önkormányzat önmaga fenntartani nem képes. Jelenleg Tiszacsécse, és a szomszédos Tiszakóród és Milota települések közös Önkormányzati Hivatalt működtetnek, melynek székhelye Tiszakóród. Tiszacsécse község Önkormányzata közoktatási feladatait intézményi társulás útján a szomszédos Milota és Tiszakóród településsel közösen látja el. Az általános iskola Tiszakóródon működik. Napközi otthonos óvoda a településen nem található, azt szintén közösen működteti a település Milota és Tiszakóród községekkel, milotai központtal. A települések közti távolság 5 km (Tiszakóród-Tiszacsécse), illetve 2 km (Tiszacsécse-Milota). A fehérgyarmati Kistérség Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködésnek köszönhetően az óvodás és az iskolás gyermekek számára a gyógy-testnevelés valamint a logopédiai feladatellátás is megoldott.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Tiszacsécse községben egy nagyobb lélekszámú nemzeti kisebbség él a roma kisebbség, saját kisebbségi önkormányzattal a településen nem rendelkeznek. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a hivatalos nyilvántartásokban szereplőnél számottevően magasabb a romák aránya a lakónépességen belül, csak az identitásukat nem vállalják. A korcsoportos megoszlást tekintve megállapítható, hogy míg az időskorúak közül alacsony, addig az aktív korúak közül már magasabb, a fiatalok között pedig még magasabb a romák becsült aránya. A roma népesség számának becslésében a nehézséget okoz az is, hogy sok a vegyes házasság, sokan elköltöztek a szegregált lakóterületről és a település utcáiban a nem roma többséggel együtt élnek, ami viszont egyértelműen arra utal, hogy jellemzően nem merülnek fel problémák a romák és nem romák együttélésében. A cigány lakosság aránya 2012-ben Tiszacsécsén, 26 %. Az aktív korúak (15-59 évesek) 40,2% -a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel a roma lakosság által lakott településrészen. A település lakóinak egyharmada súlyos szociális problémákkal küzd (magas az oktatási intézményben az SNI, HHH, HH tanulók aránya – ami a munkanélküliség miatt beállt szocializációs problémák (alkoholizmus, magatartási devianciák, anyagi elszegényedés, alulképzettség) következménye.

Szociális helyzetükre jellemző, hogy átlagos életszínvonalon élnek, iskolázottságuk és foglalkoztatottságuk alacsony. Az önkormányzat a szociális szolgáltatással együttműködve törekszik a gyerekek testi és lelki egészségének fejlesztésére, a tanulás ösztönzésére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A településen jellemző a magas munkanélküliség, a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A hagyományos mezőgazdasági termelés a gabonatermesztés, amely nem igényel jelentős számú munkaerőt az egyre erőteljesebb iparszerű termelési rendszerben. A hagyományos állattenyésztés, tejtermelés szinte teljesen megszűnt a kedvezőtlen felvásárlási árak miatt. Ma már jóformán csak azok tartanak háztartási mértékben állatokat, akik valamiképpen saját földművelésből tudják biztosítani az állatok felneveléséhez szükséges takarmányt. A településen ipari termelés, vállalkozás nincs, a környékben is elenyésző.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Tiszacsécse községben az alacsony iskolai végzettség leginkább a mélyszegénységben élők és a roma lakosság körében jellemző. Foglalkoztatásukra csak az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás keretében van lehetőség, illetve ezen réteg esetlegesen mezőgazdasági időnyomunka vállalásával egészíti ki jövedelmét.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási programok lehetőséget nyújtanak a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek foglalkoztatására, 2011 évtől folyamatosan kerül sor a településen a közfoglalkoztatás önkormányzat általi szervezésére, illetve a településen élő hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztatására. Ezen túlmenően a hátrányos helyzetűek elhelyezkedése nagyon nehéz, elsősorban a szakmával nem rendelkezők esetében. 2012 évben 27 fő, 2013 évben 34 fő közfoglalkoztatott áll az önkormányzat foglalkoztatásában.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Tiszacsécse községben a vállalkozások száma elhanyagolható, mindössze 3 kereskedelmi egység működik a településen, elhanyagolható a mezőgazdasági vállalkozások száma is. A település egyedüli foglalkoztatója az Önkormányzat, amely a közfoglalkoztatás keretében tudja a munkanélküli lakosságot foglalkoztatni. A település a legközelebbi várostól, Fehérgyarmattól is több km-re fekszik, a munkalehetőség ott is behatárolt, így a településen élők, még ha szeretnének, sem tudnának a település 50 km-es körzetében

elhelyezkedni. A településen kívüli elhelyezkedés lehetőségét tovább rontja, hogy a munkáltatók legtöbb esetben szűkös anyagi helyzetükre való hivatkozással, nem tudnak utazási költségtérítést fizetni a munkavállalóknak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A lakosság száma lassú ütemű csökkenést, stagnálást mutat az elmúlt öt év viszonylatában. Ennek okai között említhető, hogy a lakosság egyre öregszik, valamint a fiatalok már a középiskola, vagy felsőfokú tanulmányaik befejezését követően a nagyobb munkalehetőség, megélhetési alternatívák miatt a nagyobb városokban telepednek le.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Tiszacsécse község munkanélküli lakói számára a felnőttképzésben való részvétele az egyetlen lehetőséget a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Fehérgyarmati Kirendeltsége által szervezett továbbképzések biztosítják. A Munkaügyi Központ kirendeltsége folyamatosan tájékoztatja az önkormányzatot az aktuális képzési lehetőségekről, amelyek esetlegesen lehetőséget biztosítanak az át és továbbképzésre, illetve a munkanélküli lakosság munkához juttatásában.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Tiszacsécse községben egyedül a Tizsakóródi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltsége működik. A település nem rendelkezik iskolával, óvodával, ebből adódóan a településen mélyszegénységben élők és romák ilyen irányú foglalkoztatására nincs lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön, a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

a, igényelt és megállapított támogatások összege, száma stb.

Tiszacsécse község Önkormányzatának a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésére és a megállapított támogatások kifizetésére vonatkozóan az alábbi adatok állnak rendelkezésre:

Aktív korúak ellátása (2012. december 31-ei állapot szerint):

- rendszeres szociális segély 17 fő részére lett megállapítva ebből 4 fő egészségkárosodott, 8 fő 55 év feletti, illetőleg a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, 5 fő pedig 14 év alatti gyermeket nevel, a segélyre fordított összeg 681 eFt.

- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 36 fő részesült, a támogatásra fordított összeg 2.465 eFt-

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogos 54 fő a támogatásra kifizetett összeg: 632 eFt
- Óvodáztatási támogatásra vonatkozó igényt 6 fő nyújtott be, a támogatásra kifizetett összeg: 70 eFt.
- Lakásfenntartási támogatásra 66 fő volt jogosult, a részükre megállapított támogatás összege: 3.515 eFt.
- Átmeneti segély 3 fő részére lett megállapítva, 30 eFt támogatási összegben. Az átmeneti segélyek alacsony száma jelzi, önkormányzatunk igen szűkös anyagi helyzetét is.
- Temetési segély nem lett kifizetve 2012 évben.

A kapott információk azt mutatják, hogy Tiszacsécse község polgárai kedvező szociális feltételek között élnek. A települési Önkormányzat a rászorulókat szociális helyzetük és rászorultságuk alapján pénzbeli vagy természetbeni juttatásban részesíti a megfelelő törvényi szabályozás alapján.

A támogatások fajtái:

Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások:

- Rendszeres szociális segély
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- Időskorúak járadéka
- Lakásfenntartási támogatás
- Ápolási díj
- Átmeneti segély
- Temetési segély

Természetben nyújtott szociális ellátások:

a) pénzbeli ellátás helyett

- lakásfenntartási támogatás
- átmeneti segély
- temetési segély

b) természetbeni ellátások

- Közgyógyellátás:
- Köztemetés

Szociális alapellátás:

- Idősek nappali ellátása
- Házi segítségnyújtás
- Szociális étkeztetés
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátás: nincs

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A Község lakásállománya 2008 – 2012 között állandónak mondható, lakásállomány növekedés nem figyelhető meg, településünkön a lakóházak száma nem növekszik. Problémát jelent az elhagyott, életveszélyessé váló lakásállomány kezelése, mivel a tulajdonosok zömmel az elhalt idős szülők örökösei, akik sok esetben a településről elköltöztek, anyagi helyzetük miatt nem képesek a bontással járó terhek viselésére. Az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy e tulajdonosoktól átvállalja a bontás költségeit, mivel a településen még az üres telkeken sincs lakásépítési kedv, így a telkek is nehezen hasznosíthatók.

a) bérlakás-állomány

A települési önkormányzat nem rendelkezik önkormányzati bérlakással.

b) szociális lakhatás

Tiszacsécse község Önkormányzata szociális célú lakás állománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Településünkön egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs

d, elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Tiszacsécse község pontos adatokkal rendelkezik a település infrastrukturális ellátottságával kapcsolatban.

A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A település 117 lakásából 42 tekinthető alacsony komfortfokozatúnak. Az önkormányzat bérlakással nem rendelkezik, a szociális bérlakások száma 0 db. A hajléktalansággal és a lakhatási kirekesztettség más formáival (pl. önkényes lakásfoglalás, jogcím nélkül lakók) érintettek, illetve veszélyeztetettek problémája jelenleg nem okoz gondot önkormányzatunknak, ilyen típusú lakhatási probléma nem jelentkezik a településünkön, hiszen a falu lakossága szinte 100 %-ban saját tulajdonú lakásokban él.

A Családsegítő Szolgálat munkatársának beszámolója azt mutatja, hogy a legfontosabb szükséglet a családok számára Tiszacsécse községben a biztonságos lakhatás megteremtése. Ez a tény nagyon fontos abból a szempontból, hogy ha rosszak a lakhatási körülmények veszélyeztetik a munkavállalást, a gyermekek iskoláztatását, óvodába járását, hogy csak a legalapvetőbb helyzeteket említsük. A családok többsége a legnagyobb áldozatot a lakhatás megteremtéséért és megőrzéséért hozza.

A Családsegítő Szolgálat ügyfeleinek kb. 25 %-a jelentkezik valamilyen lakhatási vagy azzal, összefüggő problémával a Családsegítő Szolgálatnál. Szolgálat ügyfeleinek többsége roma származású volt, akikre leginkább jellemző, hogy komfort nélküli lakásokban, rossz műszaki állapotú házakban élnek. A másik

veszélyeztető tényező a közüzemi szolgáltatások hiánya, kikapcsolt szolgáltatások, amelyeket nem tudnak pótolni, valamint a zsúfoltság pl. 50m-es lakásban több generáció 12-15 ember él. Nem ritka ezeknek, a hátrányoknak az együttes előfordulása, ami hosszú távon behozhatatlan hátrányt jelent főleg a legsérülékenyebb 0-3 éves korosztály számára. A lakhatási helyzet javítása érdekében, illetve a közüzemi számlák felhalmozódásának megakadályozása érdekében önkormányzatunk, lakásfenntartási támogatást állapít meg, amely a közüzemi számlák kiegyenlítésére használható fel. Településünk szerencsés abból a szempontból, hogy a községben hajléktalan nincs, a róluk történő gondoskodás nem ró feladatot önkormányzatunkra.

e) lakhatást segítő támogatások

Tiszacsécse község Önkormányzatának Képviselőtestülete lakhatást segítő támogatásként a település lakossága számára a törvényi előírásoknak megfelelően lakásfenntartási támogatást állapít meg. A lakásfenntartási támogatás felhasználható egyes közüzemi számlák kiegyenlítésére. Megállapítható, hogy a településen a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma növekvő tendenciát mutat. A településen 2012 évben 64 család részesült lakásfenntartási támogatásban.

f) eladósodottság

Tiszacsécse településen az eladósodottság leginkább a mélyszegénységben élőkre, a szegregátumban élő roma családokra jellemző. A településen élő hátrányos helyzetű lakosság leginkább a közüzemi szolgáltatók felé vannak eladósodva, az adósság nagy része kiegyenlítetlen villany illetve gázzsámlákból tevődik össze. Az eladósodottság kezelésre önkormányzatunk a rászorultak részére lakásfenntartási támogatást állapít meg, mely a közüzemi számlák kiegyenlítésére használható fel. A településen jelen állás szerint fő részesül lakásfenntartási támogatásban.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A házak döntő többsége a hatvanas-hetvenes évek után épült, illetve átépített, de jelentős számban vannak régi kis családi házak, melyek az 1900-as évek elején épültek. A házak minimális része összkomfortos, illetve komfortos, a lakóházak nagy része komfortnélküli. A településen a villamos energia, a gázhálózat, víz és csatornahálózat kiépítettsége átlagos.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Tiszacsécse településen egy szegregált lakókörnyezet található, a település egyik belterületi utcája, ahol a település roma lakosságának 2/3-a él. A romák Tiszacsécsén a legszegényebb, leghátrányosabb helyzetű réteget jelentik. A többséggel azonban konfliktusok nélkül élnek együtt a falu lakosságával. A

romák helyzete drasztikusan romlani kezdett a rendszerváltás után. A település roma lakossága kivétel nélkül segélyre szorul. A szegregátumban élő aktív korú lakosság szinte 100%-ban munkanélküli, egyedüli munkalehetőséget számukra az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás jelenti. Életkörülményeik az átlaghoz képest is rosszabbak, gyakran a mindennapi élelmiszer beszerzése is gondot jelent az itt élők számára. Az itt élő családoknál megfigyelhető azonban, hogy a magas gyereklétszám, átlagosan 3-4 kiskorú gyermek eltartásáról is gondoskodniuk kell. Az itt élő felnőtt korú lakosságra jellemző, hogy alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, ami még inkább megnehezíti foglalkoztatásukat.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A szegregátumban jelenleg 12 család él a településen. Életkori megoszlás szerint megfigyelhető, hogy több generáció él egymás mellett a fiatal korosztálytól az idősebb korosztályig. A nagyszülő sok esetben együtt él az unokával. A szegregátumban élő aktív korú lakosság munkalehetőség hiányában, foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesül, illetve a gyermekek után járó családi pótlékot használják fel a megélhetésre. A szegregátumban élő gyermekek 100 %-a halmozottan hátrányos helyzetű, mivel a szülők nagy része még 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkezik, ezáltal jogosulttá válik a kiskorú gyermek a halmozottan hátrányos helyzet önkormányzat által történő megállapítására.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Tiszacsécsén a szegregált telepen élőknek nagyon kevés esélyük van a szegregált helyzetből, környezetből történő kitörésre, egyedül az önkormányzat segítségével számíthatnak. Helyzetük javítását szolgálja az önkormányzat Képviselőtestülete által megalkotott szociális rendelet, amely azt acélt szolgálja, hogy a településen mélyszegénységben élő és roma lakosság életkörülményein javítson. Az aktív korú lakosság nagy része munkanélküli, egyetlen bevételi forrásuk az önkormányzat által folyósított segélyek, illetve mezőgazdasági idénymunkákból származó jövedelmek. A szegregátumból történő elvándorlás folyamata nem igazán jellemző a településen, inkább az odavándorlás mutat növekvő tendenciát, hiszen a roma lakosságnál tapasztalatok bizonyítják, hogy szívesen fogadják be a más településről származó rokonokat, illetve élettársi kapcsolatnak köszönhetően is sokan betelepülnek erre a településrészre.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Törvény 8§ (4) bekezdése önkormányzatok számára kötelező feladatként előírja az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást.

Ennek keretében a

- Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátást

- A fogorvosi alapellátást
- Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást
- A védőnői ellátást
- Az iskola-egészségügyi ellátást köteles biztosítani.

A községben nincs betöltetlen orvosi praxis. Az iskolaorvosi feladatokat a házi orvos látja el.

A település nem rendelkezik mentőállomással, a legközelebbi mentőállomás Fehérgyarmat Városában van, a községtől 35 km-re. A Községben nem működik gyógyszerár, a legközelebbi gyógyszerár a 6 kilométerre lévő Tiszabecsen érhető el. Fogorvosi praxis sem működik a településen, a legközelebbi ellátási hely Kölcse településen található Védőnői ellátás: egy védőnő 3 településen (Tizsakóród, Tizacsécse, Milota) végzi, e mellett az óvodai és iskolai védőnői feladatokat is ellátja.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Tizacsécse községben a prevenció és szűrőprogramok hozzáférését a felnőtt és kiskorú lakosság számára a házi orvos és a védőnő látja el. A házi orvos rendszeres végez betegei körében vérnyomásmérést, vércukorszint vizsgálatot, látásvizsgálatot. A házi orvos rendelkezésére áll egy mobil EKG készülék is, amely lehetőséget biztosít az esetleges szívproblémák kiküszöbölésére is. A tüdőszűrést a településen mobil szűrőbusz segítségével oldják meg, és teszik hozzáférhetővé a településen élők számára. A konkrét szűrések (pl: nőgyógyászati szűrés) igénybevételére a település lakosságának fel kell keresnie az illetékes területi kórházat, amely esetükben a fehérgyarmati kórház. A fogászati szűrések igénybevételére a Kölcse községben működő fogászati rendelőben van lehetősége a betegeknek.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Tizacsécse településen a fejlesztő és rehabilitációs ellátást a község lakói a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársának segítségével vehetik igénybe, aki a kliensek érdekében, felveszi a kapcsolatot azokkal a szervezetekkel, intézményekkel, amelyek konkrét segítséget tudnak nyújtani a kialakult probléma megoldására. Jó kapcsolatot ápol a közintézményekkel, iskolával, óvodával, a házi orvossal, a védőnővel, a település jegyzőjével, akikkel a kapcsolattartás folyamatos.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Tizacsécse községben 2013 évtől a közétkeztetést az idős lakosság számára a szomszéd település Milota község szociális étkeztetést biztosító konyhája látja el. Az önkormányzat tulajdonában lévő kisbusz segítségével, a falugondnok szállítja ki az étkeztetésben résztvevők számára- úgymint idősek és fogyatékosok, valamint jelen pillanatban a nyári étkeztetésben résztvevő iskolás gyermekek - az ételleket. A milotai önkormányzattal kötött megállapodás alapján, olyan élelmiszerek kerülnek mindennap az idősek asztalára, amelyek illeszkednek ezen korosztály egészségi állapotához, illetve figyelembe veszik az életkori

sajátosságokat is. A település tanköteles korú gyermekei részére Tizsakóródon van lehetőség a közétkeztetés igénybevételére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Községünkéről általánosságban elmondható, hogy előregedő település, ahol magas az idős, nyugdíjas korú lakosság aránya. Talán ennek is tudható be az a tény, hogy a településen kevés a sportolással kapcsolatos program, mivel ez a korosztály már nem igazán igényli ezt a lehetőséget. A fiatal korosztály egy részének az óvoda és az általános iskola biztosítja a sportolási lehetőséget, ahol szakképzett testnevelő tanár szervezésében kerülnek a sportprogramok szervezésére. A településen egy játszótér segíti a szabadidős tevékenységet, ahol a gyerekek számára különböző játszótéri eszközök kerültek elhelyezésre.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településen az idős és fogyatékos lakosság számára önkormányzatunk házi segítségnyújtást illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít. Bentlakásos idősek otthona Tizsakóród községben működik legközelebb, amely településünkől mindössze 3 km-re található.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Tizsacsécse községben a szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Településünkön nem releváns adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Tizsacsécse községben a település lakossága számára a közösségi élet gyakorlására a fiatalabb korosztály esetében a település középontjában található ifjúsági közösségi ház nyújt lehetőséget, amelynek udvarában játszótér található, a ház maga pedig alkalmas különböző ifjúsági rendezvények megtartására is. A településünkön élők szinte 100 %-a református felekezetű, a hit gyakorlását biztosítja a település központjában található református templom. Településünkön különböző kereskedelmi egységek is működnek, ilyenek a falu központjában található italbolt és vegyesbolt, illetve a szintén vállalkozás keretében működtetett Csécsi kemencés lángos és pizza sütő, ahol a helybeli lakosok szívesen találkoznak egymással, illetve sok esetben a faluba látogató turistákkal is, hiszen a Móricz ház és emlékpark kiváló kirándulóhely.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünk lakosságát roma és nem roma származású emberek alkotják. Elmondható, hogy településünkön nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, ha vannak is, nem igazán van szükség annak

önkormányzati szintű kezelésére, az érintettek legtöbb esetben megoldják maguk között ezeket az eseteket.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Tiszacsécse községben az önkéntes munka nem igazán jellemző, az önkormányzat Képviselőtestületének tagjai viszont tiszteletdíj igénybevétele nélkül, önkéntesen látják el feladatukat. Az adományozásnak sincs igazán hagyománya a településen, tapasztalataink azt mutatják viszont, hogy a segélyszervezetek az elmúlt 2-3 évben egyre inkább odafigyelnek a hátrányos helyzetű településekre, és megpróbálnak a rendelkezésükre álló eszközökkel segíteni az ott élő embereknek. Településünkön jelen van a „Mindengyerek Lakjon Jól” program, Hegedűs Zsuzsa szociológus irányításával, melynek keretében több esetben került sor a településen kis állat és vetőmagosztásra is. A Magyar Élelmiszerbank élelmiszer adományokkal segíti a település lakosságát, így került sor a 2012-es évben liszt, száraztészta, háztartási keksz osztására.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tiszacsécse községben roma nemzetiségi önkormányzat nem működik, így ez nem releváns adat a településre vonatkozóan.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem megfelelő képzettség, iskolázottság hiánya	A szükséges képzések, átképzések lehetőségének feltérképezése, általános iskolai tanulmányok folytatásának biztosítása
Szegregáció A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Komplex program megvalósítása a romák felzárkóztatásának biztosítására. Egészségügyi szűrések népszerűsítése, a településen lévő egészségügyi intézmények korszerűsítése, korszerű orvosi eszközök beszerzése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti. Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához. Közösségi szociális munka szervezése.
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az iskoláskorú gyermekek szociális, anyagi háttere a településen eltérő, az átlagnál magasabb színvonalon nagyon kevesen (3-4 család) élnek. A tanulók családi háttere a mai magyar társadalmi valóságnál rosszabb összetételű. A különböző szociokulturális hatások tükröződnek a gyerekek lehetőségeiben, teljesítményében, valamint viselkedés és beszédtechnikájában egyaránt. Többségük az átlagosnál is nagyobb odafigyelést, törődést, türelmet és szeretet igényel. A településen élő gyermekek 40%-a hátrányos helyzetű, a mélyszegénységben élő, vagy roma gyermekek 8 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű a településen. Az általános iskoláskorú gyermekek létszáma a településen: 26 fő az óvodások száma: 9 fő. A településünk önkormányzata a Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül gondoskodik a gyermekek érdekének testi, lelki egészségének védelméről a családban történő nevelkedésének elősegítéséről, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről, és megszüntetéséről.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Önkormányzatunknak az intézmények (óvoda, iskola) pedagógusaival a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás családgondozójával a kapcsolata folyamatos, a jelzőrendszer megfelelő hatékonysággal működik. A családsegítés komplex módon nyújtja az ellátást a szociálisan hátrányos helyzetű egyéneknek, családoknak, segít abban, hogy a kialakult válsághelyzet megoldódjon, illetve a kialakulását megelőzze.

A megelőzés kapcsán figyelemmel kíséri a lakosság szociális helyzetét, feltárja a problémákat és jelzi azokat az illetékes szerv felé.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A gyermekjóléti ellátásokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján tervezi az önkormányzat. Településünkéről elmondható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma folyamatosan növekszik, adódik ez a szülők nehéz szociális helyzetéből adódóan.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Tiszacsécse településen, a gyermekjogán járó óvodáztatási támogatásban részesül: 8 fő, amelynek feltételeit törvény szabályozza. A településen magas a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkező szülők aránya, ami egyben feltétele is az óvodáztatási támogatás igénybevételének.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A településen élő gyermekek az iskolai étkeztetést, Tiszakóródon veszik igénybe, hiszen Tiszacsécse település nem rendelkezik önálló általános iskolával és óvodával, Önkormányzatunk, az oktatást intézményi

társulás keretében oldja meg Milota és Tizsakóród településekkel. A település iskoláskorú gyermekei 26 fő részesül kedvezményes iskolai étkeztetésben, ami szintén a település hátrányos helyzetére utal.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
A településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Tizsacsécse községben szegregált lakókörnyezetben 12 család él. A családokra általában jellemző, hogy 3 vagy annál több gyermeket nevelnek. A szülők alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, ami rányomja bélyegét a gyermekekre is, hiszen a tanulásnak nincs hagyománya a családban. A gyermekek rendszeres iskoláztatása azonban a törvényi szabályozásnak köszönhetően (családi pótlék megvonása) már nem okoz problémát a településen. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársának beszámolójából megállapítható, hogy a gyermekek életkörülményei az országos átlagnál rosszabbak, néhány esetben jellemző a szülők általi elhanyagoltság is.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Tizsacsécse község Önkormányzata a településen élő hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek számára biztosítja a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján önkormányzatunk az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi ellátásról, amely a településen igénybe vehető, a fogorvosi alapellátás költsége községben áll rendelkezésre a gyermekek számára, ugyanitt biztosított a hozzáférés az ügyeleti ellátásra, védőnői ellátás szintén helyben biztosított a gyermekek számára. A Gyermekjóléti Szolgálat védi a településen élő gyermekek érdekeit. A település iskoláskorú gyermekei számára étkeztetést biztosít.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen a védőnői szolgálat hatékonyan működik. A védőnői ellátást 1 védőnő 3 településen látja el, Tizsakóródon, Tizsacsécsen és Milota községben. A települési egészségházban van lehetőség a védőnői szolgáltatás igénybevételére, de a védőnő folyamatosan látogatja a terhes kismamákat, és a gyermekeket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvosi ellátás nincs, ezt a szolgáltatást a legközelebbi városban Fehérgyarmaton vehetik igénybe az arra rászorulóknak.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a 0-7 éves korú gyermekek száma alacsony, minimális növekedést mutat. Ezeknek, a gyermekeknek az egészségügyi ellátását a házi orvos és a védőnő közösen látják el. A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa folyamatosan szem előtt tartja a gyermekek érdekeit, az intézmények között jól működik a szociális jelzőrendszer. Az óvodáskorú gyermekek Tizsakóródra illetve Milota községbe járnak

óvodába, a szolgáltatás helyben történő igénybevételére nincs lehetőség. A településen bölcsődei ellátás nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa munkáját, a gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 39. §-a szerint végzi. A törvény szerint a gyermekjóléti szolgálatok által ellátottak körébe tartozik minden olyan gyermek, aki 0-18 éves korú a településeken bejelentett lakcímmel, bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik. A családgondozói létszám Tiszacsécse község esetében egy fő.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelmét a települési önkormányzat a pénzbeli és természetbeni ellátásokkal biztosítja. A gyermekek számára igénybe vehető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, az óvodáztatási támogatás, illetve a gyermekétkeztetés.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben lévő családok a Gyermekjóléti Szolgálat segítségét vehetik igénybe, aki segítséget nyújt az esetleges problémák megoldására, illetve felveszi azokkal az intézményekkel a kapcsolatot, akik a felmerülő probléma esetén segítséget nyújthat.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen a sport és szabadidős programok száma elhanyagolható. Az óvodás és iskoláskorú gyermekek számára, ezekre a programokra csak az oktatási intézmények szervezésében van lehetőség. Tiszacsécse, Tizsakóród és Milota községek közösen hozták létre az Önkormányzati Hivatalt, illetve közoktatási Intézményeiket is közösen működtetik. Ennek előnye, hogy a három település rendezvényein részt vehetnek a társ települések lakosai, gyermekei is. Így került sor többek között a Milota községben megrendezett Rendőrségi bemutatóra, melyet gyermekek részére szervezett a Rendőrség és ahol a tiszacsécsei gyermekek is részt vettek. Milota község Önkormányzata eredményesen pályázott a TÁMOP pályázat keretében óvodai programok fejlesztésére, ennek keretében családi nap került megszervezésre a tiszacsécsei gyermekek részvételével Milota község Sportcentrumában.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv:

A települési önkormányzat a településen élő hátrányos helyzetű illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára ingyenes étkeztetést biztosít. Az étkeztetést a gyermekek az oktatási intézmény keretében veszik igénybe Tizsakóród községben. Önkormányzatunk az elmúlt években nyári étkeztetést is biztosított a gyermekek részére, ami az elmúlt évben hideg élelem (konzerv) formájában történt. Az idei évben önkormányzatunk arra törekszik, hogy a nyári időszakban is tudja a gyermekek számára a napi egyszeri meleg étkeztetést biztosítani. Sajnos önkormányzatunk szűkös anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy a gyermekeknek ingyen tankönyvet tudjunk biztosítani, de szeretnénk minden lehetőséget

kihasználni, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek számára a tankönyveket ingyen hozzáférhetővé tehessük.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Településünkön hátrányos megkülönböztetés valamint az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem történt, ilyen irányú jelzéseket, észrevételeket felettes szervektől nem kaptunk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül Településünkre nem jellemző adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és sajátos nevelési igényű tanulók oktatására kiemelt figyelmet kell fordítani. Mindez tendencia kell, hogy legyen az intézmények fejlesztésében is. Az intézményekben a hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének felmérése és követése viszonylag könnyen felmérhető és követhető. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXXV. törvény alapján a fogyatékkal élő gyermekek nevelése, oktatása a többi gyermekkel együtt is folyhat, de speciális gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben is történhet. Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítását, az integrált nevelés, oktatás jogi kereteit a közoktatási törvény biztosítja. Tiszacsécse Község Önkormányzata közoktatási feladatait az óvoda tekintetében Milota és Tiszakóród községekkel intézményfenntartó társulásban látja el. Az általános iskola fenntartása 2013. évtől állami feladat. Az intézményi társulás óvodája a feltételek megteremtését szem előtt tartja, minden lehetséges kapcsolatot kihasznál, a környező városokban (Fehérgyarmat) működő, szakértő, fejlesztő, gyógypedagógiai intézményekkel való együttműködés során. A tárgyi feltételek a közoktatási intézményekben folyamatosan javulnak, az alapfeltételek biztosítottak, de vannak még olyan hiányosságok, amelyet a három település önkormányzata közösen benyújtott pályázatok segítségével kíván megvalósítani.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A tiszacsécsei gyermekek számára a gyógytorna kistérségi társulás formájában történik, egyelőre csak az általános iskolában. A pedagógusok beépítik a testnevelés foglalkozásokba a tartásjavító tornagyakorlatokat. Szintén a közoktatási intézményben van lehetőség a beszédhibás gyermekek

kezelésére logopédusi foglalkozások igénybevételére., melyet a tankerület biztosít a közoktatási intézmény számára.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A településen az oktatás és képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Településünkön nem releváns adat

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünkön nem releváns adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szegregált területeken élő gyermekek felzárkóztatása szükséges – nagy a mélyszegénységben élő gyermekek aránya, magas a HH és HHH gyermekek száma	Komplex program: szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Szabadidős programok, kirándulások, nyári táborozások szervezése, A meglévő játszótéri eszközök bővítése Szülők részére képzési programok, életmód programok szervezése 2013. január 1. napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított. Fejlesztő szakemberek megtartásával új módszerek kidolgozása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Hazánkban az utóbbi évtizedekben a nők gazdasági aktivitása nem várt méreteket öltött, meghaladva a fejlett nyugat-európai országok rátáját is, majd csökkent. A klasszikus, családellátó szerep mellett a munkaerő-piaci, gazdasági bizonytalanság nyomán egyre több családban vált az anya is pénzkeresővé, így módon ma már a család és a munkahely elvárásainak is meg kell felelni. A témában készített statisztikák alapján általánosan elmondható, hogy a gazdasági helyzettől függetlenül a részmunkaidős foglalkoztatást és távmunkában végzett keresőtevékenységet tartják a

nők számára leginkább elfogadható formának, körükben ennek a legnagyobb a támogatottsági aránya.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen élő nők számára képzési lehetőségeket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ fehérgyarmati Kirendeltsége biztosít, amelyet a településen élő aktív korú munkanélküli nők szükség szerint vehetnek igénybe. A településen más képzési programok jelenleg nincsenek jelen.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők részére településünkön az egyetlen munkalehetőséget az Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás jelenti. Ahhoz, hogy a közfoglalkoztatáson kívül esetleg más munkakör betöltésére is lehetőségük legyen, először tanfolyami képzésüket kellene megoldani.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alkotmány és a Munka Törvénykönyve. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya, a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek és családi napközi hálózat nem elérhető a kisgyermekes szülők részére, ilyen jellegű szolgáltatás a településen nem működik. Az óvoda Tizsakóród és Milota községekben várja az óvodás korú gyermekeket, sajnos önkormányzatunk az alacsony gyereklétszám miatt nem tud saját óvoda és iskolát üzemeltetni a településen. Az általános iskola Tizsakóródon működik, a gyermekek szállítását iskolabusszal oldjuk meg. A településen igen alacsony azon munkahelyek száma, ahol női dolgozók vannak foglalkoztatva, így a rugalmas munkaidőre és családbarát munkahelyekre vonatkozó adatok nem számottevőek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszak a településen nem jellemző. A családsegítők, védőnők, tevékenységek nem felkereső jellegűek, így bizonytalan, hogy a nők helyzete a családon belül milyen, elképzelhető, hogy nyilvánosságra nem került esetek előfordulhatnak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben a településen élő nők a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat segítségét vehetik igénybe Tiszacsécse településhez legközelebb lévő anyaoththon, illetve családok átmeneti otthona a megyeszékhelyen, Nyíregyházán található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Tiszacsécse község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy a nők minél nagyobb szerepvállaláshoz jussanak a helyi közéletben. Sajnos az önkormányzati képviselők körében női képviselő nem található, de a település Önkormányzati Hivatalában a beosztottak nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A nők helyzetének komplex kezelése szükséges: Tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.</p> <p>A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.</p> <p>A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra növeli a szegénység kialakulásának kockázatát.</p>	<p>Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.</p> <p>Atipikus foglalkoztatási formák, bevezetése és alkalmazása.</p> <p>Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.</p> <p>Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.</p>

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tiszacsécse lakosságának 22,19 %-a idős korú (65 év feletti). A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét, alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők vagy férfiak alkotják. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom, a helyi közösség nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított magatartástól. Az idősek helyzetét nehezíti, hogy a család aktív tagjai távol vannak vagy a megélhetési gondok miatt, több mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való együttlétre, törődésre. Fentiek miatt egyre inkább nő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatot. A településen régóta biztosított a szociális étkeztetés, melynek során az időseknek házhoz szállítjuk az ételt.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A község lakosságának körében az országos átlaghoz képest magas a 60 év felettiak száma, arányuk a településen folyamatosan növekszik. Az idős korosztályra jellemző, hogy kevés jövedelemből élnek, de gondos beosztással kijönnek a nyugdíjból. Sokat segít a háztartások anyagi gondjain a kertben megtermelt növények és az állattartás. Az idősek között vannak, akik egyedül élnek, illetve a családi kapcsolataik távol vannak. Az idősek foglalkoztatására települési szinten nincs lehetőség.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településen élő idősek számára munkalehetőséget helyben nem tudunk biztosítani, foglalkoztatásukat támogató programok a településen nem működnek. Az idősek esetlegesen saját háztartásukban tevékenykednek, mezőgazdasági termeléssel egészítik ki jövedelmüket. A község idősei többnyire mezőgazdasági munkát folytattak életük során, kevés a felsőfokú végzettséggel rendelkezők időskorúak száma, talán ez az oka annak is, hogy ebben a korban már nem igazán vágnak tanulásra, vagy internetezésre. Önkormányzatunk azonban szeretne ezen a beidegződésen változtatni és különböző programok szervezésével az idősek számára is tanulási lehetőséget biztosítani.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön nincs lehetőség az idősek foglalkoztatására, ezért ez a településre nem jellemző adat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Tiszacsécse községben az egészségügyi ellátást a község házi orvosa látja el. A betegek ellátása mellett a különböző egészségügyi szűréseket is elvégzi az idősök körében. A házi orvosi rendelés mindennap azonos időpontban történik a településen. Az orvosi rendelő akadálymentesített, az idős és fogyatékos személyek számára könnyen megközelíthető. A legközelebbi szakrendelő és mentőállomás Fehérgyarmaton található, az orvosi ügyelet pedig a településtől kb.: 15 km-re fekvő Kölcse községben. A településen az idős gondozást házi segítségnyújtás keretében látjuk el, szakképzett gondozónők segítségével. A község időskorú lakossága számára közétkeztetést biztosítunk.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen az idősök számára szervezett kulturális programok száma igen csekély, szinte elhanyagolható. Önkormányzatunk tervei között szerepel az idősök találkozájának megszervezése, viszont az önkormányzat szűkös anyagi kerete miatt eddig még nem volt lehetőségünk ennek megvalósítására. A településen élő lakosság igen jó kapcsolatot ápol a helyi református egyházal, hetente több alkalommal van lehetőségük istentiszteleten részt venni. A településen könyvtár és mozi nincs, színházlátogatásra Mátészalkán van lehetőség, de ezzel nem igazán élnek a település idősei.

c) idősök informatikai jártassága

A település lakosságának lehetősége van az internetes csatlakozásra, viszont tapasztalataink azt mutatják, hogy az idős korosztály nem igazán érdeklődik az informatika iránt, nem igazán ismerik az internet adta lehetőségeket, nem igazán tudják használni azt.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A település idősei számára az önkormányzat szeretné megrendezni az idősök találkozáját, amelyre igen nagy igény merül fel az idősebb korosztály körében. A településen a református egyház jó kapcsolatot ápol a település időseivel, a heti több alkalommal megtartott istentiszteletek résztvevői többnyire nyugdíjasok. A településen az idősök számára szervezett képzések nincsenek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen magas a magányos idős emberek száma – a szabadidő eltöltése kihasználatlan. A nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Rizikó csoportba tartozó idősök helyzetének feltárása, szükség esetén segítségadás megszervezése, szabadidős programok, képzések szervezése. Generációs programok szervezése.
Az otthonukban történő ellátás és segítségnyújtás még nem mindenki számára biztosított	A nappali ellátás és segítségnyújtás szolgáltatásainak körét bővíteni szükséges
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése.

megbetegedések, izületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek. Helyben nem biztosított a szakorvosi ellátás, az eljutás nehézkes.	Szűrővizsgálatok biztosítása – egészségügyi problémák megelőzése. Az egészségtudatos magatartás fejlesztése. Felmérni kinek van szüksége az egészségügyi intézménybe való szállításra, falugondnoki hálózat kiépítése.
--	--

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön a fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos. A fogyatékossg hátterében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, ilyenek lehetnek például a testi, pszichológiai, szociális, kulturális vagy örökletes tényezők. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantnyugdíj, járadék vagy segély. Ezen ellátások azonban számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. A tartós egészségügyi problémával, valamint a fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Sajnálatos módon az önkormányzat nem tud a megváltozott munkaképességű emberek számára munkalehetőséget biztosítani. Ez a probléma azonban a kistérségen belül is megoldásra vár. Munkaerőpiacon az elhelyezkedésük nehéz, a csökkent munkaképességűek foglalkoztatására nincs lehetőség.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen élő fogyatékos személyek számára foglalkoztatási lehetőség nincs, így a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen sem támogató szolgálat, sem pedig nappali ellátást biztosító intézmény nem működik, a községben élőket házi segítségnyújtás keretében próbáljuk segíteni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A településen élő fogyatékos személyek az alább felsorolt pénzübeli támogatásokban részesülnek:

- Fogyatékossgai támogatás: 2 fő
- Időskorúak járadéka: 3 fő
- parkolási igazolvány: 4 fő
- Ápolási díj: 2 fő

- Átmeneti segély: 3 fő

- Lakásfenntartási támogatás: 16 fő

A fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák a településen: **Szociális alapszolgáltatások:** étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Szakosított ellátási formák a településen nem biztosítottak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Tiszacsécse Község egészségügyi intézménye akadálymentesen megközelíthető a mozgáskorlátozottak számára.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közintézményekbe való akadálymentes bejutás részben biztosított, az Önkormányzati Hivatal tiszacsécsei épülete nem akadálymentesített, viszont az ügyintézők minden esetben biztosítják számukra a szolgáltatások elérését ott is, ahol fizikailag ez nehézségekbe ütközik.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A településen lévő közösségi ház, amely a kulturális és sportprogramok központja a településen, teljes mértékben akadálymentesített, a fogyatékos személyek számára is hozzáférhető. A településen élő fogyatékos személyek lakóházai legtöbb esetben nem akadálymentesítettek, ezen a területen jelentős tennivalók várnak mind a lakosokra, mind pedig az önkormányzatra. A településen lévő kereskedelmi egységek akadálymentesítettsége sem megoldott, viszont mivel ezek az üzleteknek magánszemélyek a tulajdonosaik, az akadálymentesítés nem az önkormányzat feladata, itt az önkormányzat esetleg az ilyen irányú vállalkozásoknak szóló pályázatok felkutatásában tud segítséget nyújtani.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen munkahelyek nincsenek, kivétel az a néhány kereskedelmi vállalkozás, amely a településen működik, akadálymentesítettségük nem megoldott. A fogyatékosok számára munkalehetőség a településen nincs.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Ezen a területen igen sok tennivalója van az önkormányzatnak, hiszen a település parkjai, utcái, járdái felújításra szorulnak, akadálymentesítettségük nem megoldott. A településen található Móricz emlékpark viszont teljes mértékben akadálymentesített. A településen a közösségi közlekedés a fogyatékos személyek

száma nem vehető igénybe, a helyi volán buszjáratok nem rendelkeznek olyan felszereltséggel, hogy alkalmasak legyenek a fogyatékos személyek szállítására.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen a fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló szolgáltatások a következők: családsegítés, házi segítségnyújtás, étkeztetés. Fogyatékosok nappali intézménye nem működik a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünkön nem releváns adat

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A fogyatékkal élők életkörülményei javításra szorulnak:</p> <p>Akadálymentesítés hiánya egyes közintézményekben, és köztereken.</p> <p>Szolgáltatások hiányosságai.</p>	<p>Valamennyi középület utak, járdák, közterek akadálymentesítése.</p> <p>Fogyatékkal élők részére közösségi programok szervezése, illetve az önálló életvitelt támogató rendszerek kiépítése.</p> <p>Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.</p> <p>A házi gondozás rendszerét a településen bővíteni szükséges.</p>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Tiszacsécse község Önkormányzata együttműködési megállapodás és a törvény által adott felhatalmazás alapján közösen hozta létre az Önkormányzati Hivatal Tiszakóród és Milota községekkel, szintén közös fenntartású az óvoda és az iskola a 3 településen. Tiszacsécse község a fehérgyarmati kistérség 49 településének egyike, a társulás keretében több olyan szolgáltatás vehető igénybe, melyet önkormányzatunk egyedül nem tudna biztosítani lakosai számára. A településen több közfeladat ellátásra specializálódott szervezet képviselteti magát, így például a településen a szemszállítást az Észak-alföldi Környezetgazdálkodási KFT, az ivóvíz ellátást a Tiszamenti Regionális Vízművek ZRT (Szolnok), a villamos energiát az E.ON, míg a gázszolgáltatást a TIGÁZ ZRT látja el a településen. A Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat szintén társulási keretek között működik, Túristvándi központtal.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Településünkön helyi civil szervezet nem működik, Önkormányzatunk részt vesz, a Minden gyerek lakjon jól programban, illetve a Magyar Élelmiszer Bank is támogatja élelmiszer adományokkal településünket. Szintén jó kapcsolatot ápolunk a helyi református egyházzal is. Önkormányzatunk a szomszédos településekkel Tiszakóróddal és Milota községgel is működtet közös fenntartású intézményeket, partnerség hatékonyan működik évek óta.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
Tiszacsécse község 49 településsel közösen a fehérgyarmati Kistérségi Társulás tagja. Több törvény által előírt feladatot a társulás keretében van lehetősége önkormányzatunknak megoldani, melyek hatékonyan működnek a településen. Tiszacsécse község közösen működteti az Önkormányzati Hivatal Tiszakóród és Milota községekkel, társulási megállapodás alapján szintén e három település működteti az Óvodát és az általános iskolát is. A Gyermejköltségi és Családsegítő Szolgálat szintén társulási keretek között látja el feladatát, központja Túristváni központtal működik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Tiszacsécse községben nemzetiségi önkormányzat nem működik, esélyegyenlőségi tevékenységük nincs a településen

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Tiszacsécse településen több civil szervezet is képviselteti magát, amelyek különböző adományaik révén nagy segítséget nyújtanak a település hátrányos helyzetű célcsoportjai számára. Ilyen a „Mindengyerek Lakjon Jól” program Hegedűs Zsuzsa szociológus vezetésével, valamint Magyar Élelmiszerbank Egyesület.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.
For-profit szervezetek biztosítják a településen élők számára a különböző típusú közszolgáltatásokat, többek között a villamos energiát az E.ON, a földgázt a TIGÁZ ZRT, a személyszállítást az Észak-alföldi Környezetgazdálkodási KFT. Az említett közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított a településen.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába
A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

A helyzetelemzés megállapításai szerint a településen a következő problématerületek esetében kell beavatkozásokat tervezni:

Az esélyegyenlőségi programban tervezett beavatkozások megvalósítása érdekében az önkormányzat, minden olyan önkormányzati döntés előkészítésekor, amely az önkormányzat által helyben biztosított szolgáltatások átalakítását vagy fejlesztését célozza, ideértve a fejlesztési vagy beruházási projektek megtervezését is, olyan esélyegyenlőségi hatáselemzést szükséges készítenie, amely alapján tervezhetők az intézkedésnek/fejlesztési projektnek a három kiemelt esélyegyenlőségi célcsoportra gyakorolt konkrét hatásai, és biztosítható azok eredményeihez való hozzáférésük. Az esélyegyenlőségi hatáselemzés elvégzése szükséges feltétele annak, hogy az önkormányzat az esélyegyenlőségi programban kitűzött céljaival és vállalt feladataival összhangban valósítson meg fejlesztéseket, beruházásokat a település területén.

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzat esélyegyenlőségi programja az Önkormányzat honlapján, www.magyartelepulesek.hu/tizacsecse közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Romák, mélyszegénységben élők részére képzések, átképzések szervezése	Tiszacsécse településen magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező romák és mélyszegénységben élők aránya, az összlakossághoz viszonyítva 25 %.	A célcsoport egy részének az általános iskola befejezésére irányuló képzés biztosítása, olyan képzések szervezése, amely elősegíti a helyi vagy kistérségi foglalkoztatottá vagy önfoglalkoztatottá válást, az érintettek teljes körű 100 %-os bevonása a képzésekbe.	A célkitűzés összhangban van a település esélyegyenlőségi programjával, a célcsoport körében végzett felmérésekkel, illetve a programhoz illeszkedő helyi rendeletekkel.	R: Igény és szükségletfelmérés a célcsoport körében 2013. 07.01-2013.09.01. K: Pályázati lehetőségek feltérképezése, pályázatok benyújtása. Képző intézmények megkeresése, képzésre irányuló megállapodások megkötése. 2013.07.01-2013.12.31 H: Képzések beindítása, önfoglalkoztatás elősegítése, foglalkoztatók körének bővítése 2014.01.01-től folyamatosan.	Polgármester	2015.06.30.	Képzésben résztvevők száma, a képzésen vezetett jelenléti ívek, tantervek, a képzésen szerzett bizonyítványok, a képzések után foglalkoztatottá válók száma, munkaszerződések, bérjegyzékek.	Pályázati támogatás, önkormányzati infrastruktúra (tanterem, irodaszerke), a képzéseket lebonyolító intézmények, oktatók.	A pályázati támogatások elnyerése függvényében a program megvalósítható, folytonossága biztosítható.
2	Tiszacsécse községben foglalkoztatási programok szervezése	A településen magas a munkanélküli aktív korú lakosság száma, a településen élők 52 %-a munkanélküli, vagy csak átmenetileg foglalkoztatott	A település munkanélküli lakosságának teljes körű 100%-os foglalkoztatása	A program összhangban a település esélyegyenlőségi programjával, a munkanélküliek helyzetével, foglalkozó dokumentumokkal, Munkaügyi Központ nyilvántartásaival, illetve a	R: Szükségletfelmérés a munkanélküliek körében. 2013.07.01-2013.12.31 K: Pályázatok feltérképezése benyújtása, a munkanélküliek 100 %-ának foglalkoztatása 2013.07.01-től folyamatosan H: Foglalkoztatási programok folyamatos megvalósítása, teljes körű foglalkoztatás a település munkanélküli lakossága számára	Polgármester	2015.06.30.	A foglalkoztatásba bevontak száma, munkaszerződések, jelenléti ívek, bérjegyzékek, munkanaplók. Önkormányzati statisztikák a munkanélküliekről. Pályázati dokumentáció.	Adottak az infrastrukturális és a személyi feltételek Nem adott: Megszerzendő pályázati forrás	A foglalkoztatási program pályázati támogatással megvalósítható, fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
				programhoz illeszkedő helyi rendeletekkel						
3	Szegregált telepen élők életkörülményeinek javítása	A településen 12 család él szegregált telepen, életkörülményeik az átlagoshoz képest rosszabbak.	A szegregált telepen élők életkörülményeinek javítása, komplex program kidolgozása és megvalósítása a szegregációból eredő hátrányok csökkentése érdekében	A célkitűzés összhangban áll a település esélyegyenlőségi programjával, a település szociális rendeletével, illetve a szegregátumba élőkre vonatkozó felmérésekkel, statisztikákkal	R: Komplex felmérés készítése a telepeken élők életkörülményeiről. 2013.07.01-2013.08.01 K: Komplex program kidolgozása és megvalósítása, pályázatok benyújtása 2013.07.01-től folyamatosan H: A program céljának megfelelően az érintettek hátrányainak csökkentése, esélyegyenlőségi feltételek javítása 2013.07.01-től folyamatosan	Polgármester	2015.06.30.	Pályázati dokumentáció, életkörülmények javítására irányuló programok dokumentációi, képzéseken résztvevők száma, munkanélküliek számának csökkenése, lakhatási körülmények javítását célzó programoknál műszaki tervdokumentációk	Pályázati erőforrások, humán erőforrások, technikai erőforrások	Pályázati támogatással a program megvalósítható fenntartható

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Felhőtlen gyerekkor komplex program Tiszacsécsén	A településen élő összlakosság 32 %-a fiatalok. Községünkben magas a HH és HHH gyermekek aránya, életkörülményeik átlag alattiak.	A településen élő gyermekek életkörülményeinek javítása, szabadidős programok szervezése, nyári táboroztatás, nyári étkeztetés megoldása, Gyermekjóléti Szolgálat, védőnői szolgálat hatékonyságának növelése a településen	A célkitűzés összhangban áll a település esélyegyenlőségi programjával, a településen élő gyermekekről rendelkezésünkre álló felmérésekkel, statisztikákkal, illetve a vonatkozó helyi önkormányzati rendeletekkel	R: Állapot felmérés a településen élő gyermekek körében. 2013.07.01-2013.08.01 K: A felmérésnek megfelelő pályázatok feltérképezése, pályázatok benyújtása, programok megvalósítása, partnerek felkutatása 2013.07.01-től folyamatosan H: A gyermekek életkörülményeinek javítása	Polgármester	2014.06.30.	Programokban résztvevők száma, jelenléti ívek, fényképek, étkeztetésben, nyári táborozásban résztvevők száma, Gyermekjóléti Szolgálat, védőnői szolgálat irat dokumentációi	Pályázati forrás, a programok megvalósítási szükséges technikai és tárgyi eszközök, humán erőforrások	A célkitűzések pályázati támogatással könnyen és hatékonyan megvalósíthatóak.
---	--	---	---	--	---	--------------	-------------	---	---	---

III. A nők esélyegyenlősége

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	A nők részére szervezett komplex program a munkanélküliség csökkentése érdekében	A településen az aktív korú lakosság 46%-a nő, akik nehezen tudnak visszailleszkedni a munkavilágába, egyrészt alacsony iskolai végzettségük miatt, másrészt a munkahelyek hiánya miatt, illetve a családi szerepekből adódó hátrányok miatt	A településen élő aktív korú női lakosságának foglalkoztatása, részükre képzések, átképzések szervezése, a családi szerepből adódó hátrányok csökkentése	A célkitűzés összhangban áll a település esélyegyenlőségi programjával, a helyi önkormányzati rendeletekkel, a nők körében végzett felmérésekkel és statisztikákkal.	R: Szükséglet és igényfelmérés a célcsoport körében 2013.07.01-től 2013.08.01-ig. K: A programban szereplő célokhoz illeszkedő pályázatok feltérképezése, pályázatok benyújtása, képzések szervezése, életvezetési tanácsadások szervezése, gyermekek elhelyezésére irányuló programok megvalósítása 2013.07.01-től folyamatosan H: A nők foglalkoztatotti helyzetének javítása, iskolai végzettségek megszerzésének emelkedése, életmód váltás a helyi nők körében	polgármester	2015.06.30.	Foglalkoztatott nők számának növekedése, munkaszerződések, jelenléti ívek, bérjegyzékek. Képzésen résztvevők számának növekedése, megszerzett bizonyítványok, tantervek, jelenléti ívek. A gyermekek részére szervezett nyári programok száma, fotódokumentáció	Pályázati forrás, humán erőforrás, tárgyi feltételek	Pályázati forrásból a program hatékonyan megvalósítható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősen is értékesen Tiszacsécsén	Tiszacsécsé település előregedő település, magas az időskorú lakosság száma, az öregedési index a településen 2012 évben 104%. A település időskorú lakosságának nincs lehetősége a szabadidő hatékony eltöltésére, képzésekben való részvételre	A településen élő idősek számára szervezett szabadidős programokkal, képzésekkel az életminőség javulásának elérése az időskorú lakosság körében.	A célkitűzés összhangban áll a település esélyegyenlőségi programjával, a helyi képviselőtestület rendeleteivel, az idősekre vonatkozó statisztikákkal, felmérésekkel.	R: Az idősek körében a program célkitűzését figyelembe vevő szükséglet és igényfelmérés 2013.07.01-2013.08.01 K: A programhoz illeszkedő pályázatok benyújtása, képző intézmények és a program megvalósításához szükséges partnerek felkutatása, pályázat megvalósítása 2013.07.01-től folyamatosan H: Pályázatnak köszönhetően az idősek szabadidejének tartalmas kitöltése, az idősek részére szervezett képzésekkel új információk szerzése és annak hasznosítása	Polgármester	2015.06.30.	A program során szervezett szabadidős programokkal kapcsolatosan keletkezett dokumentációk, a programokon résztvevők száma, a programokon készült fényképek. A képzéseken résztvevők száma, jelenléti ívek, megszerzett bizonyítványok száma, képzési dokumentációk.	Pályázati támogatás, a program megvalósításához szükséges tárgyi eszközök, infrastruktúra, illetve a szükséges humán erőforrás	A programok hatékonyan megvalósíthatóak és működtethetőek pályázati támogatással

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Idősen is egészségesen	A településen magas az idős korú lakosság száma, egészségügyi állapotuk az országos átlag alatti	A településen élő idős korú lakosság egészségügyi állapotának javítása, egészségügyi szűrőprogramok szervezése, háziorvosi rendelő tárgyi feltételeinek javítása, eszközök, bútorzat beszerzése	A célkitűzés összhangban áll a település helyi esélyegyenlőségi programjával, a vonatkozó helyi önkormányzati rendeletekkel, a házi orvos által készített felmérésekkel és statisztikákkal.	R: Az idős korú lakosság egészségi állapotának felmérése K: A program megvalósításához szükséges pályázatok feltérképezése, pályázatok benyújtása. A program megvalósításához szükséges partnerek bevonása, pályázat megvalósítás H: Az idős korú lakosság egészségügyi állapotának javítása	Polgármester	2015.06.30.	Házi orvosnál megjelentek számának emelkedése, szűrővizsgálatokon megjelentek számának növekedése, egészségügyi eszközök beszerzését bizonyító dokumentumok, berendezési tárgyak beszerzését bizonyító dokumentumok. Fényképek	Pályázati forrás, infrastrukturális feltételek a programok megvalósításához, humán erőforrás	Pályázati forrásból a program megvalósítható, hatékonyan működtethető
3	Házi gondozás az idősök körében	A településen magas az idős korú lakosság aránya, az öregedési index 2012. évben 104 % volt. Az idősök teljességük ellátása érdekében szeretnénk bővíteni a házi gondozás kínálatát lehetőségeket a településen.	A településen élő idős korú lakosság számára a házi gondozás bővítése által teljes körű ellátás biztosítása	A célkitűzés összhangban áll a település esélyegyenlőségi programjával, a helyi önkormányzati rendeletekkel, az idősök körében végzett felmérésekkel, statisztikákkal.	R: Az idős korosztály körében igény és szükséglet felmérés 2013.07.01-2013.08.01 K: A program megvalósításához szükséges pályázatok feltérképezése, pályázatok benyújtása, szociális gondozók számának növelése, a hatékony gondozáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzése 2013.07.01- től folyamatosan H:Az idősök életkörülményeinek javulása 2014. 01.01 -től folyamatosan	Polgármester	2015.06.30.	Gondozottak számának növekedése, gondozási naplók, szociális gondozók számának növekedése	Pályázati forrás, humán erőforrás-szociális gondozók, tárgyi eszközök	A program, hatékonyan és folyamatosan működhet pályázati forrásból
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Tiszacséce településen komplex program a fogyatékosok	A településen magas a valamilyen fogyatékkal élők aránya, az	A településen élő fogyatékos személyek életkörülményeinek	A célkitűzés összhangban áll a település esélyegyenlőségi	R: A fogyatékos személyek körében átfogó, minden területet felölelő felmérés készítése, szükséglet és	Polgármester	2015.06.30.	Pályázati dokumentációk, egészségügyi felmérések a	Pályázati forrás, pályázatok megvalósításához szükséges	Pályázati támogatással a fogyatékosok számára készített

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	életkörülményeinek javítása	össztlakossághoz viszonyítva 28 %. A fogyatékkal élők hátránya az egészségesekhez képest minden területen érzékelhető.	javítása, a szolgáltatásokhoz történő teljes körű hozzáférés biztosítása, középületek és esetlegesen a lakóingatlanok akadálymentesítése	programjával, a fogyatékosokra vonatkozó egészségügyi felmérésekkel, statisztikákkal, a programhoz illeszkedő helyi rendeletekkel, illetve a fogyatékosokra vonatkozó törvényekkel	igényfelmérés 2013.07.01-től 2013.12.31-ig. K: A fogyatékos személyek életkörülményeinek javítását célzó programokra vonatkozó pályázatok benyújtása, a pályázatok megvalósításához partnerek felkutatása 2013.07.01-től folyamatosan H: A fogyatékosok életkörülményeinek, életszínvonalának javítása			fogyatékosokra vonatkozóan, fogyatékos személyek foglalkoztatására vonatkozó dokumentációk, akadálymentesítésre vonatkozó műszaki tervek, fogyatékosok számára szervezett képzések dokumentációi	technikai eszközök, tárgyi feltételek, képzések szervezéséhez humán erőforrás (oktatók) házi gondozás területén humán erőforrás (szociális gondozók)	komplex, minden területet magába foglaló program megvalósítható, folytonossága biztosítható

3. Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

4. Elfogadás módja és dátuma

Tiszacsécse község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 43/2013.(VI.28) KT. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: Tiszacsécse, 2013. június 28.

Szabó Károly Simon Blanka
Polgármester Jegyző
Aláírás

HEP SABLON 1. számú melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok

A következő oldalakon elhelyezett táblák és a hozzájuk tartozó magyarázatok azt szolgálják, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) helyzetelemzése számszerű adatokkal alátámasztott legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program segédleteként összeállított Sablonhoz kapcsolódik ez a Melléklet, melyben táblázatos formában adtuk meg a rendeleti elvárás statisztikai mutatóit. A táblázatokat a rendeleti szabályozó tartalmi elvárásainak sorrendjében helyeztük el úgy, hogy a táblázatok számozása követi a rendelet 2. számú mellékletében használt sorszámozást.

Mindezeket túl készítettünk további táblázatokat magyarázatokkal, mivel úgy látjuk, hogy az ezekben foglalt adatok is szükségesek a megalapozott esélyegyenlőségi helyzetelemzés elkészítéséhez. A rendeleti szabályozón túli, kiegészítő táblázatokat is a rendeleti szabályozó 2. számú mellékletének számozása szerint helyeztük el ebben a Mellékletben.

Az adatok összegyűjtéséhez segítséget nyújt a TeIR adatbázis (<https://teir.vati.hu>), valamint a helyi önkormányzat és partnereinek adatai.

Természetesen ez a dokumentum is csak segédlet a Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítéséhez, vagyis egy olyan ajánlás, amelyből a települési esélyegyenlőségi program készítői a helyi sajátosságokat figyelembe véve válogathatnak abból a célból, hogy minél szélesebb körben feltárják a településük helyzetét az esélyegyenlőség szempontjából.

A mellékletben elhelyezett táblák egy részének **(címűk zölddel kiemelt)** kitöltése jogszabályban előírt kötelezettség az önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak megalkotása során, és egy része pedig javasolt a részletes elemzés megalapozásához.

Az alábbi adattáblák **TISZACSÉCSE** község önkormányzata HEP HE-éhez készültek.

A táblák kitöltésének dátuma: 2013. április 23.

A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

A település bemutatása	44
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	44
2. számú táblázat - Állandó népesség	45
3. számú táblázat - Öregedési index	46
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	46
5. számú táblázat - Természetes szaporodás	47
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	48
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma	48
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint	48
3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként	49
3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként	49
3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség	50
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint	50
3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek	50
3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában	51
3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	51
3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások	51
3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés	52
3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok	52
3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma	53
3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése	53
3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma	54
3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása	54
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma	54
3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma	55
3.3.3. számú táblázat - Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma	55
3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány	56
3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság	57
3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők	57
3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete	57
3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány	58
3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők	59
3.6.1. számú táblázat - Orvosi ellátás	60
3.6.2. számú táblázat - Közgógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	60
3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma	60
A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	61
4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma	61
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	61
4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya	62
4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya	62
4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek	63
4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete	63
4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	63
4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	64
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma	64
4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma	65
4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	65
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai	66
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.	67

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.	67
4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele	68
4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása	69
4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár	70
4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás	71
4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma	72
4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai	72
4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás	72
4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár	73
4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek	73
4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban	73
4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban	74
4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok	75
4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton	76
4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában	77
4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok	77
A nők helyzete, esélyegyenlősége	78
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében	78
5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban	78
5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	78
5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei	79
5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	79
5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	79
5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	80
5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	80
5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben	81
5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	81
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	82
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint	82
6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága	82
6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)	82
6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén	83
6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	83
6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma	83
6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés	84
6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága	84
6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	85
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	86
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma	86
7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	86
7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban	86
7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások	88
7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezmények	89
7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.	90
7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál	91
7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben	91
7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások	91

A település bemutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	237 fő
2008 (fő)	247 fő
Lakónépesség számának változása (%)	4 %
2009 (fő)	233 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-6 %
2010 (fő)	226 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-4 %
2011 (fő)	230 fő
Lakónépesség számának változása (%)	1 %
2012 (fő)	234 fő
Lakónépesség számának változása (%)	1 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2008 -as "fő" adat osztva a 2007 -es "fő" adattal)×100 vagy 2009-es "fő" adat osztva a 2008 - as "fő" adattal×100.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma	260 fő
nő	144 fő
	55 %
férfi	116 fő
	45 %
0-2 évesek	6 fő
	2 %
0-14 éves nők	27 fő
	10 %
0-14 éves férfiak	22 fő
	8 %
15-17 éves nők	7 fő
	3 %
15-17 éves férfiak	6 fő
	2 %
18-54 éves nők	63 fő
	24 %
18-59 éves férfiak	67 fő
	26 %
60-64 éves nők	7 fő
	3 %
60-64 éves férfiak	7 fő
	3 %
65 év feletti nők	35 fő
	13 %
65 év feletti férfiak	14 fő
	5 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

3. számú táblázat – Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	58	24	242
2008	52	58	90
2009	50	53	94
2010	51	52	98
2011	49	49	100
2012	47	45	104

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százszal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település elöregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálándó. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	10	4	6
2009	5	10	-5
2010	4	5	-1
2011	6	6	0
2012	3	5	-2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	4	2	2
2009	2	7	-5
2010	0	5	-5
2011	3	3	0
2012	2	3	-1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az élveszületések számából kivonjuk a halálozások számát.

Amennyiben össze kívánjuk vetni országos vagy más település adatával, akkor a természetes szaporodást szükséges ezrelékben kiszámolni.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	76	77	153	19	25	24	31	43	28
2009	81	62	143	6	7	12	19	18	13
2010	79	76	155	27	34	33	43	60	39
2011	77	80	157	12	16	11	14	23	15
2012	78	76	154	17	22	23	30	40	26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl.: nyilvántartott nő állás keresők osztva a 15-64 éves nők számával×100

Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TeIR-ben.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	42	19	39	18	27
20 éves és fiatalabb	fő	1	1	0	1	1
	%	2	5	0	6	4
21-25 év	fő	9	3	8	1	2
	%	21	16	21	6	7
26-30 év	fő	6	5	4	5	6
	%	14	26	10	28	22
31-35 év	fő	5	0	5	2	3
	%	12	0	13	11	11
36-40 év	fő	4	4	5	1	2
	%	9	21	13	6	7
41-45 év	fő	8	3	4	2	3
	%	19	16	10	11	11
46-50 év	fő	5	1	5	2	4
	%	12	5	13	11	15
51-55 év	fő	1	1	3	2	3
	%	2	5	8	11	11
56-60 év	fő	2	1	3	1	2
	%	5	5	8	6	7
61 év felett	fő	1	0	2	1	1
	%	2	0	5	6	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	19	24	43	8	12	20	42	50	46
2009	6	12	18	3	7	10	50	58	55
2010	27	33	60	14	10	24	52	30	40
2011	12	11	23	2	3	5	17	27	22
2012	9	12	21	4	2	6	44	17	28

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százal. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	25	18	43	2	8	1	6	3	7
2009	24	17	41	2	8	0	0	2	5
2010	25	18	43	2	8	2	11	4	9
2011	25	17	42	2	8	1	6	3	7
2012	24	17	41	2	8	2	12	4	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblában a Nemzeti Munkaügyi Hivataltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	216	117	99	153	78	75	63	29	39	33	24	24
2011	223	121	102	168	92	76	55	25	29	24	26	26

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A HEP Sablon és mellékletei összeállításának időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok, várhatóan 2013 folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek számát csak úgy lehet kiszámolni, hogy a legalább általános iskolát végzettek számát ki kell vonni a teljes 15 évesnél idősebb népesség létszámából. Ez az adatsor használható a foglalkoztatottság részénél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alapadatsor.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott állásukeresők száma összesen	A nyilvántartott állásukeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	43	5	22
2009	18	2	5
2010	60	9	26
2011	23	2	11
2012	18	2	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott állásukeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és közben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez a két adatsor – éppúgy, mint a 3.2.7 táblázat adatai - csak érintőlegesen kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Tekintettel arra, hogy a fenti táblázathoz megjelölt adatforrások nem tájékoztatnak arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást, javasoljuk a táblázat adatait az önkormányzati adatgyűjtéssel pontosítani.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	18	12	11	27
2011	27	17	19	34
2012	34	22	21	36

Forrás: Önkormányzat adatai

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány %-a vesz részt közfoglalkoztatásban, valamint hogy az aktív korú roma/cigány népesség mekkora része vesz részt e foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzat vagy civil szervezet stb. – való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis- kereskedelmi üzletek száma	vendég- látóhelyek száma	állami szektorban foglalkozta- tottak száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	3	2	1	5	139.900,-	121.252,-	2	18
2009	4	2	1	5	227.400,-	54.530,-	2	17
2010	4	3	1	6	217.000,-	103.200,-	2	21
2011	6	3	1	6	223.700,-	83.000,-	1	27
2012	8	3	1	6	289.300,-	181.400,-	1	34

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciáit, illetve azt, mennyire illeszkedik az a helyi munkaerő és állásnélküli munkaerő lélekszámának alakulásához, és szakképzettségi szerkezetéhez.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőse g átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapoko n	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít- hetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legköze- lebbi centrum	20 perc	10	60 perc	0	0	0	0
Megye- székhely	120 perc	0	0	0	0	0	0
Főváros	4 óra	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a táblázatban megadottak mellett, illetve helyett a közeli foglalkoztatási centrum (városközpont, nagyváros) elérhetőségét különböző közlekedési módokkal. Az önkormányzat adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	nincs	- - -
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	nincs adat	-- -
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	- - -
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	nincs adat	- -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni azokat a településen elérhető, vagy a vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) rendelkezésre álló programokat, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

fő	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	0	0	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti adatok szöveges elemzése a helyi jó gyakorlatok leírására is alkalmas. Segítségével áthatóvá válnak a hiányterületek és az adaptálható programok is. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	-Start közfoglalkoztatás keretében - -
felnőttképző programok a vonzásközpontban	nincs adat	- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	nincs adat	- - -
Helyi foglalkoztatási programok a településen	van	- Start közfoglalkoztatás - -
Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	nincs adat	- - -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni a településen, vagy vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) elérhető, a felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és a rendelkezésre álló szolgáltatások (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok) listáját. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, illetve a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

fő	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzás-központban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	9	7	0	0
2009	0	0	0	0	0	0	0	0	12	8	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0	0	11	7	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0	0	15	12	0	0
2012	4	3	0	0	0	0	0	0	21	13	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttképzési és a foglalkoztatási programokon résztvevők száma fontos mutató a településen élő munkanélküliek perspektívájára és helyzetükből való kitörésre vonatkozóan. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

fő	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	76	48
2009	79	43
2010	80	52
2011	82	51
2012	79	54

Forrás: helyi adatgyűjtés

A mélyszegénység fogalmát a HEP Sablon vonatkozó fejezetében találhatjuk részletesen kifejtve. Ez alapján kereshetjük meg, hogy hány főt foglalkoztattak a mélyszegénységben élő és hány főt a romák/cigányok közül a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben az egyes években. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	43	5	12
2008. 2. negyedév	43	1	2
2008. 3. negyedév	43	7	16
2008. 4. negyedév	43	5	12
2008. átlag	43	5	11
2009. 1. negyedév	18	4	22
2009. 2. negyedév	18	2	11
2009. 3. negyedév	18	1	5
2009. 4. negyedév	18	1	5
2009. átlag	18	2	11
2010. 1. negyedév	60	17	28
2010. 2. negyedév	60	1	2
2010. 3. negyedév	60	13	22
2010. 4. negyedév	60	7	12

2010. átlag	60	10	16
2011. 1. negyedév	23	8	35
2011. 2. negyedév	23	0	0
2011. 3. negyedév	23	3	13
2011. 4. negyedév	23	0	0
2011. átlag	23	3	12
2012. 1. negyedév	18	1	6
2012. 2. negyedév	18	2	11
2012. 3. negyedév	18	1	6
2012. 4. negyedév	18	3	17
2012. átlag	18	2	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott álláskeresőik közül hány %-a részesült álláskeresői járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás).

Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresőik száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	43	14	32
2009	18	15	83
2010	60	17	28
2011	23	4	17
2012	18	7	39

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az álláskeresői járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott álláskeresőik számával, majd megszorozzuk százszal.

Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	54	35	0	0	0	0
2009	19	13	0	0	0	0
2010	40	26	0	0	0	0
2011	53	34	8	35	0	0
2012	47	18	6	36	1	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskeresők száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével nélkül kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	118	12	0	0	0	0	0	0
2009	117	12	0	0	0	0	0	0
2010	117	12	0	0	0	0	0	0
2011	117	15	0	0	0	0	0	0
2012	117	15	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kérjük, gyűjtse össze az önkormányzati illetve a rendelkezésre álló adatbázisokból a település lakásállományára vonatkozó adatokat. Vizsgálni szükséges, hogy az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelőnek minősíthető lakások száma.

Javasoljuk a táblázatban megjelölt számszerű adatok mellett azt is beazonosítani, hogy a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Ezzel összefüggésben lehet azt is – további, pontosító adatgyűjtés segítségével - vizsgálni, hogy a vizsgált családok közül mennyinek nincs munkajövedelme, hány család él alacsony komfortkörülmények között, illetve hogy hogyan gazdálkodik az önkormányzat a bérlakás állománnyal (mennyi üres bérlakás van például) stb.

Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	3	0
2009	3	0
2010	4	0
2011	4	0
2012	5	0

Forrás: önkormányzati adatok

A táblázat elemzésekor figyelembe kell venni, hogy az adott helyzetszám hozzávetőlegesen hány főt érint. Azt is vizsgálni kell, hogy hány esetben került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet problémája az elmúlt években.

A vizsgálat további részében figyelemmel kell lenni arra, hogy miként alakul a hajléktalanok száma a településen. A hajléktalanok létszámát szükséges a szöveges kifejtésben pontosítani (szállón, közterületen, anya-gyermek otthonban, lakásukat elvesztők akik ideiglenes elhelyezést kaptak stb. hajlék és fedélnélküli). Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	63	0
2009	52	0
2010	53	0
2011	68	0
2012	66	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	1	
Telepi lakások száma a településen:	2008	12
	2009	12
	2010	12
	2011	12
	2012	12
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	A szegregátum a település belterületén helyezkedik el	
A telep/ek megközelíthetősége:	Jól megközelíthető	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.)	Nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban megadott adatok alapján elsősorban az a kérdés, hogy miféle változások vannak a területen. E mellett a két zárókérdés szöveges kifejtése azt jelzi, hogy a telepi, szegregátumi viszonyok során

az egyenlő hozzáférés milyen mértékben sérül, vagyis itt is a település többi részéhez javasolt viszonyítani. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	37	0	37	5
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	32	0	32	4
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	1
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0	0	0	1
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0	0	0	0
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	109	0	103	6
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	91	0	88	5
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	117	0	105	12
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	100	0	90	10
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	79	0	76	3
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	67	0	65	2
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	92	0	90	2
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	79	0	77	2

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

Kérjük, a táblázat második sorába írja be a település különböző területein a komfort nélküli lakások számát. A harmadik oszlopban számítsa ki ezen lakások arányát az adott lakóterület összes lakásához viszonyítva. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. Szilárd falazattal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, tégl, beton, panel.

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	33	17	16
	2009	39	21	18
	2010	48	28	20
	2011	57	34	23
	2012	60	36	24
0-6-éves		12	5	7
7-14 éves		10	7	3
15-30 éves		13	9	4
31-45 éves		12	7	5
46-64 éves		9	3	6
65< éves		4	1	3
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		17	11	6
munkanélküli		9	4	5
Inaktív		6	2	4
eltartott		5	0	5
segélyezettek száma		11	7	4
hátrányos helyzetű gyermek száma		6	2	4
halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma		22	9	13

Forrás: Önkormányzati adatok

A telepen/szegregátumokban élők száma és változása a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tárni a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint. Gazdaságilag aktív népesség: A foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes száma a 15-64 éves népességben. Inaktív az az aktív korú személy, aki nem dolgozik, de rendelkezik saját rendszeres bevétellel (nyugdíj, ösztöndíj, segély...). Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	18
2009	15
2010	17
2011	21
2012	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	0
2009	1
2010	1
2011	2
2012	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	69	0	0	32
2009	65	0	0	28
2010	63	0	0	27
2011	62	2	1	24
2012	63	1	0	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	64	0	0	0	0
2009	64	0	0	0	0
2010	67	0	0	0	0
2011	60	0	0	0	0
2012	62	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve,

hogyan a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben részvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben részvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv- ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	16	39	3	0	0	0
2009	17	35	2	0	0	0
2010	16	38	3	0	0	0
2011	16	36	2	0	4	0
2012	18	34	2	0	6	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájuthat-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

A tankötelezettség hatálya alá tartoznak és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevitelére a menekültek; menedékkérelt; átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek (menedékesek) nemzetiségtől függetlenül minden bevándorló. Menekült vagy politikai menedékkérelt kért gyerekeket külön juttatás illeti meg a BÁH-tól. Kiegészítő információkkal a nem magyar állampolgárságú gyermekek részletesebb és a helyi viszonyoknak megfelelő felsorolása javasolt (állampolgárság, nyelv, magyarországi státusz stb.).

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
17	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
	14	7	0	0	0	0
Megközelítés, elérhetőség perc	15	15	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban élő 0-6 éves gyermekek létszáma mellett meg kell vizsgálni, hogy milyen arányban veszik igénybe az óvodai nevelés előtt az esetlegesen rendelkezésre álló korai fejlesztésben fontos szolgáltatásokat, mint a bölcsőde, Biztos Kezdet Gyerekház, majd az óvodai nevelés. A szolgáltatások elérhetősége, távolsága, kihasználtsága szintén elemzési szempont a helyzetelemzés során.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A település szegregált lakókörnyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő SNI általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
26	7	4	Tiszakóród

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban (KSH definíció) vagy krízisterületnek minősíthető lakótömbben, substandard lakásokban stb. élő családok gyermekeinek a helyzetének a vizsgálata több szempont mellett, végezhető el intézményi (gyerekjóléti szolgálat) és önkormányzati adatok alapján. Fel kell tárni az e területeken élő családok gyermekeit érintő szociális, oktatási, egészségügyi helyzetét.

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 3. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma
033468	Hunyadi Mátyás Általános Iskola	26	13	0	0

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő tanulók adatait iskolafenntartói háttértől függetlenül, minden általános iskolára vonatkoztatva kell megadni.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban					
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.	Szegregátum 3.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	4	3	0	0
	2011	4	3	0	0
	2012	5	3	0	0
Tartós nevelésbe vétel	2010	2	1	0	0
	2011	2	1	0	0
	2012	1	1	0	0
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	0	0	0	0
	2011	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0
Családi pótlék/iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	2	1	0	0
	2011	1	1	0	0
	2012	1	1	0	0
	2011				
	2012				

Forrás: Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe. Az adatokat a helyi gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat és a gyámhivatal segítségével kell megadni. A helyzetelemzés során a gyermekvédelmi jelzőrendszer törvényben szabályozott működésének a feltételeit is vizsgálni szükséges.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	52
2009	1	49
2010	1	48
2011	1	45
2012	1	47

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	643	0	0
2009	0	592	0	0
2010	0	602	0	0
2011	0	742	0	0
2012	0	854	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű településeken jellemzően alig van gyermekorvos, amennyiben a háziorvos látja el ezt a feladatot, akkor a táblázat utolsó oszlopát kell kitölteni.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettárssal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napközeiben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor

a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

A családi napközit felmérő elemzésekor nem csak a férőhelyek számát érdemes kiemelni, hanem a kihasználtságot is – ezért került bele a helyi adatgyűjtésre támaszkodó kiegészítő oszlopként a gondozott gyermekek száma is a táblázatba.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	0	
Óvodai csoportok száma	0	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	0	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	0	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	0	0
Gyógyypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	0	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Amennyiben a településen több óvoda működik, úgy a táblázatot intézményenként szükséges kitölteni. Az óvodai telephelyek adatait, fenntartói háttértől függetlenül, minden óvoda esetében szükséges megadni. Óvodai telephelye egy tagintézménynek is lehet külön, telephely alatt a legalább egy külön óvodai csoporttal rendelkező, külön épületben vagy épületrészben működő óvodák adatai kell megadni. A kapott adatokat szükséges összevetni az adatalemzés során a Köznevelési törvény valamint Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. Kérjük, a helyhiány miatt elutasított gyermekek szociális hátterét is jelölje a szélső oszlopban. (HH/HHH)

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat- ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	7	0	0	0	7	0
2009	6	0	0	0	5	0
2010	9	0	0	0	6	0
2011	12	0	0	0	9	0
2012	14	0	0	0	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						
Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	5	3	6	3		14
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2		1	1		4
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	2	4	2		10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésben történő részvétele jelentősen javult Magyarországon. A különböző okokra visszavezethető nagyobb mértékű hiányzás a hátrányos helyzetű csoportok későbbi sikeres oktatási részvételére lehet negatív hatással.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	14	2	0	10	2	0
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	14	2	0	10	2	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	3	2	1	2	2	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						
Tagóvoda						
Csoport1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
Körzet 1	14	14	14	14	4	28	10	71
Körzet 2								
Körzet 3								
Körzet 4								
Körzet 5								
Körzet 6								
Körzet 7								
Összesen								

Forrás: Önkormányzati adatok

Ha a településen több óvoda működik, akkor a felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya a településen egyenletes legyen.

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a összlétszámához viszonyítva	hhh arány a összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	14	4	28	10	71	24	59	0	0
Csoport 2									
Csoport 3									
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)									
Tagóvoda vagy telephely									
Csoport1									
Csoport 2									
Csoport 3									
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek									
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)									!

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban az óvodai csoportok létszáma mellett a hátrányos helyzetű gyerekek létszámát és arányát, illetve utóbbi csoportból a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát és arányát is meg kell adni.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	9	12	21	8	38
2011/2012	10	13	23	11	48
2012/2013	14	12	26	10	77

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) résztvevők és a napközisek száma

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	0	0	0	0	0	0	0
2011/2012	0	0	0	0	0	0	0
2012/2013	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyerekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma	26	41
Más településről bejáró általános iskolások	0	0
Más településről bejáró hh gyerekek	0	0
Más településről bejáró hhh gyerekek	0	0
Más településre eljáró általános iskolások	26	41
Más településre eljáró hh gyerekek	9	14
Más településre eljáró hhh gyerekek	17	27
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek	9	14
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek	17	27

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	1 db						
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
26	26	9	35	17	65	30	45
Összesen							

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ha a településen több általános iskola működik, az egymással határos felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az adott körzetben felvehető összes tanköteles tanulóhoz viszonyított aránya a különböző intézményekben hasonló legyen. Vagyis ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24. §-a szerint. Amennyiben mód van rá a körzethatár rendelet hatálya alá nem tartozó egyéb egyházi vagy nem állami, nem önkormányzati általános iskolák adatait is adja meg.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	0	0
Szaktanítást végző tanítók száma	0	0
Szaktanítást végző tanárok száma	0	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Gyermekevédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	5
2011/2012	7
2012/2013	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát kell összevetni a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával a nappali rendszerű oktatásban. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci hatásai nagy mértékben vannak.

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév														
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály	9	2	1	2	-	-	2	22	-	-	-	-	-	-
1. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
2. évfolyam A osztály	11	4	2	4	1	9	3	27	-	-	-	-	-	-
2. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
3. évfolyam A osztály	8	1	1	1	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-
3. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
4. évfolyam A osztály	12	4	2	4	1	8	3	25	-	-	-	-	-	-
4. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
5. évfolyam A osztály	8	4		4	-	-	4	50	-	-	-	-	-	-
5. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
6. évfolyam A osztály	16	7		7	2	13	5	31	-	-	-	-	-	-
6. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
7. évfolyam A osztály	20	2		2	-	-	2	10	-	-	-	-	-	-
7. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
8. évfolyam A osztály	26	2		2	-	-	2	8	-	-	-	-	-	-
8. évfolyam B osztály									-	-	-	-	-	-
Összesen:	110	26	6	26					-	-	-	-	-	-

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR--

--

-A fenti táblázatot intézményenként szükséges kitölteni, és egyéb – releváns információkat tartalmazó – oszloppal lehet bővíteni. A táblázat nem csak az intézményen belüli oktatásszervezésről - szegregáció/integrációról - nyújt pontos képet, hanem a tartalmi szolgáltatások, illetve eredmények is megjelennek benne.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012			2013	
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1455	1483	1455	1483	1381	nincs adat	1472		
8. évfolyam	–	–	1608	1577					
10. évfolyam	nincs adat		nincs adat		nincs adat				
Matematika									
6. évfolyam	1473	1498	1473	1498	1466	nincs adat	1489		
8. évfolyam	–	–	1621	1601	nincs adat	nincs adat			
10. évfolyam	nincs adat		nincs adat		nincs adat	nincs adat			

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kompetenciamérés adatait telephelyenként és iskolánként kell megadni és nem csak az országos átlaghoz viszonyítani, hanem a térségi, járási adatokhoz, az egyéb tanulói mutatókkal együtt (pl. továbbtanulás, érettségit adó szakközépiskolába felvettek aránya stb).

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	2	-	1	-	6	6	0	0	0	0
2009/2010	1	-	2	1	5	5	0	0	0	0
2010/2011	3	1	2	1	7	7	0	0	0	0
2011/ 2012	2	-	2	1	6	6	0	0		
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév 24. oldal. – kezdő évfolyamos tanulók.

Ha az országos adatokhoz viszonyítva alacsony a hhh tanulók továbbtanulása (különös tekintettel az érettségit adó intézményekre), akkor szükséges vizsgálni az oktatási intézmények szolgáltatásának hatékonyságát, eredményességét és méltányosságát. Ezek közül az egyik vizsgálandó terület, hogy működik-e a hhh tanulók képesség-kibontakoztatását támogató Integrációs Pedagógiai Rendszer.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	2	2	0	0	2	2
2009/2010	1	1	0	0	1	1
2010/2011	1	1	0	0	1	1
2011/2012	1	1	0	0	1	1
országos átlag 2011/2012	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév. 146. oldal. – általános iskola, és EMMI KIR STAT.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009	0	0	0	0	0	0	0	0
2009/2010	0	0	0	0	0	0	0	0
2010/2011	0	0	0	0	0	0	0	0
2011/2012	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblázatot a helyi, települési viszonyoknak megfelelően korrigálható vagy kiegészíthető a helyben működő és elérhető programoknak megfelelően.

A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	79	84	37	58	24	19
2009	62	81	45	63	12	6
2010	76	79	32	44	33	27
2011	80	77	58	57	11	12
2012	79	76	61	58	13	9

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben		résztevők száma	résztevő nők száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	1	7	7	4

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított programok résztvevői között a nők arányának vizsgálata az 5.1.1. számú táblázattal összevetve mutathat eredményt: ha a munkanélküliek száma és a vizsgált programokon résztvevők száma nem egyenes arányos, annak okai újabb kérdéseket vetnek fel az eltérés irányának és mértékének függvényében. Pl: Az indított programok egyenlő mértékben célozták-e a férfiakat és nőket? A programok teljesíthetők voltak-e kisgyermekes édesanyák számára? (Megengedett-e hiányzás például a gyermek megbetegedése esetén? A program, képzés időbeosztása illeszkedik-e a bölcsődék, óvodák nyitvatartási idejéhez?)

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

	Esetszám
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A partnerek bevonásával történt esetfeltárások nem csak az esetek számát mutatják, hanem a különböző eseteket is leírják. Itt érdemes arra figyelni, hogy az egyes esetek milyen számmal jelennek meg, illetve, hogy történtek-e az évek során megoldások.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	19	6	4	4	2	2	1	0
2009	6	1	2	2	0	1	0	0
2010	27	8	5	5	3	4	2	0
2011	12	3	1	4	2	2	0	0
2012	10	2	3	3	1	1	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból jól látható, hogy adott településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. A kapott adatok segíthetnek a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezésében.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközisben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	10	0	0	0	0	0	0
2009	7	0	0	0	0	0	0
2010	5	0	0	0	0	0	0
2011	6	0	0	0	0	0	0
2012	7	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	12	12
2009	1	11	11
2010	1	8	8
2011	1	8	8
2012	1	7	7

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi vizályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőség megtalálásában.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	3	1	0	0	0	0
2009	3	1	0	0	0	0
2010	4	0	0	0	0	0
2011	4	0	0	0	0	0
2012	4	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatainak vizsgálatánál az arányokat (férfi/nő) szükséges figyelembe venni.

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2008	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket gyűjti össze, melyek a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségéért tesznek, a nőkkel szembeni erőszak ellen lépnek fel, vagy bármilyen módon a nők esélyegyenlőségét állítják középpontba. Adatgyűjtéshez a helyi önkormányzaton kívül célszerű felkeresni a Kormányhivatal Munkaügyi Központját és civil szervezeteket.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	33	46	79
2009	29	49	78
2010	27	47	74
2011	27	45	72
2012	28	46	74

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatottsági mutatói (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_1.html

Az 55-64 éves idősebbek munkanélküliségi rátája (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_2.html

Munkaerőpiaci esélyegyenlőség 2000-2011:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_3.html

A fenti táblák támpontot nyújtanak egy helyi adatgyűjtés előkészítéséhez, hiszen rendkívül részletes, a foglalkoztatás minden szegmensére kiterjedő adatokat, illetve gyűjtési kategóriákat tartalmaznak.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Intézkedések, pályázatok száma a településen	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2008	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy csokorba szedjük azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket, melyek elősegíthetik az idősebb korosztály foglalkoztatását, vagy tesznek az élethosszig tartó tanulás elvéért. Célszerű a helyi önkormányzatnál, a Kormányhivatal Munkaügyi Központjánál, civil szervezeteknél tájékozódni a témában, illetve adatot gyűjteni.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	43	3	7	20	3	
2009	18	1	5	10	2	
2010	60	7	12	24	2	
2011	23	1	4	5	0	
2012	18	1	5	4	0	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	52	15	29
2009	50	15	30
2010	51	15	29
2011	49	15	31
2012	50	17	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	2
2009	2
2010	2
2011	3
2012	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	0	0	0	0	112	0
2009	0	0	0	0	0	112	0
2010	0	0	0	0	0	112	0
2011	0	0	0	0	0	112	0
2012	0	0	0	0	0	112	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) kérdőív segítségével fel lehet mérni, hogy az elmúlt években hány alkalommal látogattak meg különféle kulturális vagy sporteseményeket.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) egy kérdőív segítségével tud az adatgyűjtő tájékozódni arról, hogy milyen informatikai jártassággal rendelkezik a korosztály.

6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, stb.)

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	12	3
2009	9	1
2010	8	1
2011	15	2
2012	16	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A település civil és egyházi intézményeivel mindenképpen szükséges a kapcsolatfelvétel, az ellátásban kialakult arányok és a nem állami szolgáltatók jövőbeni tervei együttesen alakítják az elérhető szolgáltatás adott és jövőbeni minőségét. Fontos szempont, hogy a civil és egyházi fenntartók más települések lakosait is ellátják, tehát a helyi esélyegyenlőségi tervben a településen lakókat célszerű szerepeltetni. Feltehetően korábban létrejött és folyamatos együttműködést és a fejlesztések összehangoltságát tapasztalják a szakértők.

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható. Ennek ellenére megkísérélhető az adatgyűjtés a következők szerint. Aktuális jogszabály: - 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról.

- 1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX.2.) Korm. rendelet

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	0	0	0
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	0	0	0
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		0	0	0
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		0	0	0
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével.

Ilyen adatokkal rendelkezik a Munkaügyi Központ, ahol a fogyatékos személyek kiválthatják az úgynevezett rehabilitációs kártyát. Adatot szolgáltat a helyi önkormányzat, a foglalkoztatást biztosító civil szervezet, egyházi fenntartású foglalkoztató intézmény. Gazdasági szereplők esetében támpont a rehabilitációs hozzájárulás csökkenése vagy kiváltása fogyatékos személyek foglalkoztatásával, a korábban említett rehabilitációs kártya éppen ezeknek a vállalkozói kedvezményeknek a jogosságát igazolja.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	156	178	294	0	0	0	0	0	0
étkeztetés	4	6	7	0	0	0	0	0	0
házi segítségnyújtás	4	6	7	0	0	0	0	0	0
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	2	3	3	0	0	0	0	0	0
családsegítés	3	0	1	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	0	0	0	0	0	0	0	0	0
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	0	0	0	0	0	0	0	0	0
támogató szolgáltatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nappali ellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés,

A felsorolt szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények és személyek éves munkájukról, esetforgalmukról beszámolót készítenek. Ezek a beszámolók tartalmazzák a szolgáltatást igénylő fogyatékosok számát. Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becsült adatokat fogunk kapni. Az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó osztálya, munkatársa révén a munkabeszámolók hozzáférhetőek.

A „közösségi ellátás szenvedélybetegek vagy pszichiátriai betegek részére” cellákba értelemszerűen csak az ellátott fogyatékos személyek számát szükséges megadni. Előfordul, hogy a fogyatékos személy aktuális vagy krónikus állapota szükségessé ezeket a közösségi ellátási formákat.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	3
Aktív korúak ellátása	0
Rendszeres szociális segély	5
Lakásfenntartási támogatás	16
Ápolási díj	2
Temetési segély	1
Átmeneti segély	3
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	0
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	7
Adósságkezelési szolgáltatás	0
Energia felhasználási támogatás	0
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	2
Rokkantsági járadék	0
Személygépkocsi átalakítási támogatás	0
Közlekedési kedvezmény Személygépkocsi szerzési kedvezmény	0
Parkolási igazolvány	4

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

Javaslat: Reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe. Érdekes lehet az a kérdés is, hogy ismerik-e egyáltalán a lehetőségeiket.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- zta- tás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t-ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
oktatási intézmé- nyek	alapfok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	középfok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	felsőfok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egész- ségügyi intézmé- nyek	fekvőbeteg ellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	járó beteg szakellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	alapellátás	0	0	van	van	0	0	0	0	0
kulturális, művelődési intézmények		0	0	van	van	0	0	0	0	0
önkormányzati, közigazgatási intézmény		0	0	0	0	0	0	0	0	0
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		0	0	0	0	0	0	0	0	0
szociális ellátást nyújtó intézmények		0	0	van	van	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem válasszal).

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatónál

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t-ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege:	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál.

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem-es válasszal). Foglalkoztatónként külön sorokat szükséges nyitni.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájéko- ztatás	Induk- -ciós hurok	Tapin- t-ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi és távolsági tömegközlekedés	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Buszpályaudvar, buszvárók	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vasútállomás	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2010	2011	2012
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	1	1	1
rehabilitációs intézmény	0	0	0
lakóotthon	0	0	0
támogatott lakhatás*	0	0	0
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi adatgyűjtést nehezíti a lehetséges fenntartók sokfélesége. A felsorolt intézményeket egyházi és civil szervezetek is alapíthatják és működtethetik. Különösen fontos arról meggyőződni, hogy milyen tervezési, megvalósítási szakaszban van a támogatott lakhatás megvalósítási programja. Tulajdonképpen ennek fejlettsége az egyik legerősebb mutatója a fogyatékosokról való gondoskodásnak.

A szociális alapszolgáltatások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának. Célszerű ennek formáiról és rendszerességéről információkat gyűjteni.

Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani. Ezekben az ellátási formákban is külön gondot kell fordítani az önrendelkezés és önállóság érvényesülésére. Ilyenek az intézmény napirendjének szigorúsága, a kapcsolatok ápolásának lehetősége és módja intézményen kívüli személyekkel, intézményen belüli párkapcsolatok alakulása.

*A támogatott lakhatást 1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozatot teszi lehetővé, 2012. január 1-sejétől kezdődően. Az eddigi bentlakásos intézményeket felváltó önálló lakóotthonba való kitagolás, lehetővé teszi a lakhatás és a napközbeni tevékenységek (pl. oktatás, gondozás, szabadidős tevékenységek, társas kapcsolatok) szétválását. A korábbi komplex ellátás a jövőben két önálló szolgáltatásban valósul meg, a lakhatást és az önálló életvitelt segítő szolgáltatásra.

Aktuális jogszabály:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről
321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat